Ժ· ՏԱՐԻ 2869 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 16 ՆԱՒԱՍԱՐԴ 4386 26 ՕԳՈՍՏՈՍ 1893 25 ՍԷՖԷՐ 1311 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ [illegible] կանխիկ արժէք 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներ Տարեկան ֆրանք 56
» Վեցամսեայ » 28
Ընտիր [illegible] տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառ[illegible] ծախք միօրինակ Ղրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՕԳՈՍ. 26/7 ՍԵՊՏ. 1893

ՊԱՏԱՍԽԱՆ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԱՌ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲՆ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը Քաղաքական Ժողովոյ վերջին նստին մատուցած է հետեւեալ պաշտօնագիրն, ի պատասխանի Բժշկական Քննիչ Յանձնախմբին տեղեկագրոյն, զոր արդէն ներկայած ենք մեր ընթերցողաց։ Կը յիշուի թէ քննիչ յանձնախմբին անդամակցած էին մեծապարգ Տոքթօրք Խորասանճեան, Փէշտիմալճեան, Կ. Օրմանեան և Ճէլալեան։

ԱմՆ. Սրբազան Պատրիարք Հայր
Նախագահ Պատկ. Քաղ. Ժողովոյ
Ազգային կեդր. Վարչութեան

Հոգաբարձութեանս 21 Յունիս թուակիր նամակաւ խնդրանաց համաձայն Պատկ. Վարչութիւնդ բարեհաճած էր վերջին անգամ ազգային երեւելի չորս բժիշկներէ բաղկացեալ մասնախումբ մը կազմել՝ քննելու և ստուգելու համար հաստատութեանս ջլախտաբոյժ Տոքթ. Գասպարեան էֆէնտիի ձեռնհասութիւնն բժշկութեան այդ ճիւղին մէջ, ջլախտաւորաց դարմանման մէջ թերութիւններ գործուած ըլլան կամ ոչ, ինչպէս նաեւ անոր պաշտօնավարութեան միջոցին տեղի ունեցած մեռելոց թուոյն կրկնապատկուելուն պատճառը։

Բժշկական քննիչ Պատ. Մասնախումբն եւս իր քննութիւնն կատարած և տեղեկագիր մը մատուցած ըլլալով, Պատկ. Վարչութիւնդ նոյն տեղեկագրոյն մի պատճէն ղրկած էր Հոգաբարձութեանս 31 Յուլիս թուականին՝ մեր կարծիքն այդ մասին լսելու համար։

Տեղեկագրին մէջ նշանակեալ երեք հարցմանց պատասխաններուն առաջնոյն և երկրորդին նկատմամբ Հոգաբարձութիւնս չուզեր պատասխանել, որովհետեւ կ'ըսուի թէ ադոնք բժշկական ճիւղին վերաբերեալ և բժշկաց ունեցած գիտնալու բաներն են։ Իսկ գալով երրորդ հարցման, այն է՝ «որոնել անոր պաշտօնավարութեան միջոցին տեղի ունեցած մեռելոց թուոյն կրկնապատկուելուն պատճառը» Մասնախումբը իւր տեղեկագրին մէջ կ'ըսէ թէ՝ Տոքթ. Գասպարեան պաշտօնավարած է 1892 մայիս 22էն ցվերջ ապրիլ 1893, այն է՝ 11 ամիս 8 օր, պատսպարեալք եղեր են թուով 335, իսկ պատահած մեռելոց թիւն եղեր է 47, մինչդեռ նախորդ 11 ամիս 8 օրուան մէջ՝ այն է 1891 յունիս 14էն մինչեւ 22 մայիս 1892, պատսպարեալք եղեր են թուով 319, իսկ մեռելոց թիւ եղեր է 28»։

Պատ. Մասնախումբ այս հաշուոյն մէջ 4 հոգի սխալած, որովհետեւ այդ ժամանակամիջոցին մէջ ոչ թէ 28՝ այլ 24ի դէմ 47 մահ պատահած է, որով կրկնապատկուած ըսելէն ալ մէկ երրորդ աւելի։ Իսկ սոյն 4 աւելի մեռելոց պատճառն այն է որ երբեմն ծերանոցէն անկար ծերերն իբրեւ հիւր թէեւ ջլախտաւորաց սրահներու մէջ կը փոխադրուէին. սոյն 4 մեռեալներն յիշեալ անկար ծերերէն են և ջլախտաւորաց թուոյն մէջ չկան, ինչպէս որ Տոքթ. Գասպարեանի պաշտօնավարութեան միջոցին եւս այսպիսի հիւր եղած ծերերէն ճիշդ 4 հատ մեռած են. եթէ 24ը 28ի հանել պէտք լինի, յայնժամ 47ն ալ 51ի բարձրացնել պէտք կ'ըլլայ, որ ճիշդ չէ։

Եթէ Պատ. Մասնախմբին ցուցած մէկ տարուան հաշուոյն իսկ հետեւինք, յայնժամ Տոքթ. Գասպարեանի պաշտօնավարութիւնն՝ որ կը սկսի 1892 մայիս 22էն մինչեւ 1893 մայիս 22, մէկ տարուան մէջ կ'ունենամք 50 մեռեալ, մինչդեռ նախորդ 1891 մայիս 22էն մինչեւ 1892 մայիս 22 մեռեալք են 29։

Բայց չեմք կարող հասկնալ թէ ի՛նչ տարբերութիւն կրնայ ըլլալ որ ամբողջ ամառ և ձմեռ իր մէջը բովանդակող տարի մը, կ'ուզէ յունվար 1էն սկսի, կ'ուզէ մայիս 22էն, քանի որ մէկ տարին կազմող 365 օրն ամբողջ իր մէջ կը պարունակէ՝ տարբերութիւն մ'ունեցած ըլլայ։ Եթէ վիճակագրութիւններն յունվար 1էն սկսիլ քննիչ յանձնաժողովին պայմանով անհրաժեշտ լինի, այն ատեն արդեօք կառավարական բոլոր հիւանդանոցներն ալ տարբե՞ր կերպիւ պատրաստած կը լինին իրենց վիճակացոյցներն՝ որք միշտ մարտ 1էն կ'սկսին և փետր. 28ին կը վերջանան։

Քննիչ Պատ. Մասնախումբն՝ իւր տեղեկագրով եղանակային պարագան ալ ձեռք առնելով կ'ըսէ «1892-93ի ձմեռն Տոքթ. Գասպարեանի հաշուոյն բռնացուած է, ուր ո՛չ միայն հիւանդանոցներու այլ և քաղքին մէջ մեռելութիւնը զգալապէս բարձր էր, մինչդեռ 91—92ի ձմեռն՝ որ բաղդատմամբ մեղմ էր և նուազ մահաբեր, ամբողջապէս Նախկին շրջանին ի նպաստ մնացած է»։ Բաց աստի, Մասնախումբն մեռելոց շատութեան պատճառներէն մին կը համարի թապէլաներու վրայ նշանակուած հիւանդութեանց մահաբեր լինելն և այս երկու բաղդատութիւնը ողբալի զուգադիպութիւն կ'անուանէ։

Քննիչ Պատ. Մասնախմբին մեռելոց շատութեան պատճառը ձմրան սաստկութիւնն համարելուն մէջ մեծապէս կը սխալի, ինչպէս կ'երեւի յետագայ հիւանդանոցաց վիճակագիրներէն, և մեր մասնաւոր տեղեկութեանց համաձայն՝ ո՛չ միայն ի ստորեւ նշանակեալ վիճակացոյցք, այլ և ի մայրաքաղաքիս ուրիշ սոյն օրինակ հաստատութեանց վիճակագիրք ևս միեւնոյն արդիւնքը պիտի ցոյց տան։

1. Վիճակացոյց Ազգ. Հիւանդանոցի

1891 հոկտ. մէկէն ց'1892 մարտ վերջ
1,314 խնամեալք 183 մեռեալք 0/0ին 13,92
1892 հոկտ. մէկէն ց'1893 մարտ վերջ
1,480 խնամեալք 185 մեռեալք 0/0ին 12,50

2. Վիճակացոյց

Հայտար Բաշայի զինուորական Հիւանդանոցի

Մեռեալք
1891 մարտ մէկէն ց'1892 մարտ մէկ 281
1892 » » ց'1893 » » 242

3. Վիճակացոյց

Յունաց Հիւանդանոցի ջլախտաւորաց յարկէ

1891 յունվար 1էն ց'1892 յունվ. 1
435 խնամեալք 68 մեռեալք 0/0ին 15,63
1892 յունվար 1էն ց'1893 յունվ. 1
530 խնամեալք 53 մեռեալք 0/0ին 10,0

4. Վիճակացոյց [illegible] ընդհ. [illegible] վարչութեան կողմէ պաշտօնապէս կը հրատարակուին

		Մահ			Մահ
1891	Հոկտ.	854	1892	Հոկտ.	678
	Նոյեմբ.	879		Նոյեմբ.	943
	Դեկտ.	1410		Դեկտ.	988
1892	Յունվ.	1338	1893	Յունվ.	1490
	Փետր.	1032		Փետր.	1221
	Մարտ	1066		Մարտ	1349
		6579			6669

Ինչպէս վերոգրեալ մեր և Հայտար Բաշայի և Յունաց հիւանդանոցներու վիճակացոյցներէն բացայայտ կ'երեւի, 1892—93ի ձմրան սաստկութիւնը մեռելոց շատութեան պատճառ չըլլալէ զատ՝ ընդհանուրն մեռելոց թիւն աւելի նուազ եղած է բաղդատմամբ նախորդ մեղմ և նուազ մահաբեր բռնուած տարւոյն. իսկ գալով չորրորդ ցուցակին, որ մայրաքաղաքիս ընդհ. մեռելոց կը վերաբերի, 1892—93ի ձմեռը բաղդատմամբ նախորդ շրջանին թէպէտ և 90 անձինք աւելի մեռած են և այս տարբերութիւն Տոքթ. Գասպարեանի նպաստաւոր կը թուի, բայց Պոլսոյ մէջ մէկ միլիոն բնակիչ ենթադրելով, և այս թիւը բաղդատելով մեր 335 ջլախտաւորաց թուոյն հետ, անոնցմէ ոչ թէ 23 անձանց աւելի մեռնիլն՝ այլ մէկ անձի մը իսկ մեռնիլն 0/0 95 հաւանական չըլլար։ Եթէ 335 անձանց մէջ ձմրան սաստկութեան պատճառաւ 23 անձանց աւելի մեռնիլն հաւանական համարելով, բաղդատենք Պոլսոյ բնակչաց թուոյն հետ, այն ատեն մայրաքաղաքիս ընդհ. մեռելոց թիւը սոյն ձմրան մէջ չէ թէ 90 անձ այլ 65,671 անձինք աւելի մեռնիլն հարկ կ'ըլլար, ճշմարտութիւն մ՝ որ հակառակ Պատ. Յանձնախմբին ենթադրութեանց Տոքթ. Գասպարեան էֆ.ի պաշտօնավարութեան նպաստաւոր չէ երբեք։

Գալով մահաբեր հիւանդութեանց մասին, որք թապէլաներու մէջ նշանակուած են եղեր. Պատ. Մասնախումբն արդէն իւր հետեւեալ պարբերութեամբ հերքած է այդ կէտն ևս, տեղեկագրին մէջ ըսելով թէ՝ «Մասնախումբս չը ծածկեր սակայն որ ազդանք տեսաւ հիւանդարանը խմբագրուած թապէլաներու մէջ խիստ հազուագէպ հիւանդութեանց բազմաթիւ անուններ, որք ներզննութեամբ (օթօփսի) միայն վաւերականութիւն կրնան ստանալ»։—Ըսել է որ, ո՛չ ձմրան սաստկութիւնն և ո՛չ ալ թապէլաներու վրայ նշանակուած մահաբեր հիւանդութեանց անուններն (որք տարակուսելի են եղեր ըստ իրենց յայտարարութեան) պատճառ չեն կրնար համարուիլ մեռելոց շատութեան. ուստի Տոքթ. Գասպարեանի պաշտօնավարութեան միջոցին մեռելոց թուոյն յաւելման բուն պատճառներն ա՛յլուր որոնել հարկ կ'ըլլար։

Պատ. Քննիչ Մասնախումբը, ջլախտանոցի տեղւոյն, գիրքին և տրուած խնամոց ու սննդեանց մասին ալ քանի մը դիտողութիւններ կ'ընէ. սակայն ինչպէս վերջին շրջանին, առաջին շրջանին մէջ ալ ջլախտաւորք նոյն տեղւոյն և յարկին մէջ կը գտնուէին, և մանաւանդ վերջին շրջանին՝ ուտեստի մասին աւելի խնամք տարուած լինելով, (ինչպէս Տոքթ. Գասպարեան էֆ.ի տետրակներէն ալ կը հասկցուի թէ՝ ուտեստի մասին լաւ խնամք կը տարուէր), պէտք էր աւելի գոհացուցիչ արդիւնք մ'ունեցած ըլլար։

Կառավարական հիւանդանոցներու մէջ յորում սովորութիւն է ամեն տարի վիճակացոյց պատրաստել, ո՛չ թէ այսպէս մեռելոց վրայ ահագին տարբերութիւն մը առանց պատճառի, այլ և նոյն իսկ եթէ 0/0ին 1 կամ ½ տարբերութիւն մը տեսնուի բաղդատմամբ նախորդ տարւոյ, բժշկաց մեծ պատասխանատուութիւն կը վերագրուի, ըստ հաստատեալ պաշտօնական գրութեան։ Գալով բժշկաց մասին Մասնախմբի այն յայտարարութեան թէ՝ քննական գրութիւնը փոխանակ այսպէս մասնաւորելու ընդհանրապէս ամբողջ Հիւանդանոցի բժշկական ճիւղին վրայ, կը պատասխանեմք թէ՝ Հոգաբարձութիւնս Հիւանդանոցի վիճակագիրներուն յենլով, Տոքթ. Գասպարեանի պաշտօնավարութիւնն բաղդատմամբ նախորդ ամաց անպաստ, մինչ Հիւանդարանի վիճակագիրքը՝ դարձեալ բաղդատմամբ նախորդ ամաց, գոհացուցիչ գտած էր, և այս պատճառաւ էր որ, միայն Տոքթ. Գասպարեան էֆ.ի պաշտօնավարութիւնն խնդրոյ առարկայ ըրաւ։ Իսկ գալով Տոքթ. Գասպարեան էֆ.ի անմեկնելի հապճեպով մը հրաժարեցուցման մասին, կը պատասխանեմք թէ՝ այս կէտը Հոգաբարձութեանս իրաւասութեան և ներքին մատակարարութեան վերաբերեալ գործողութիւն մի ըլլալով, Հոգաբարձութիւնս իրեն վերապահած է նորա հրաժարեցուցման ի՛նչ ի՛նչ պատճառներն և իրեն ուղղած է հետեւեալ նամակն, յորմէ պարզապէս կը հասկցուի թէ՝ միայն այս չէ հրաժարեցուցման պատճառը։

3 Յուլիս 1893

Մեծ. Տոքթ. Գասպարեան էֆ. ի Բերա

Հոգաբարձութիւնս պարտ անձին կը համարի ներկայիւս յայտնել Ձեզ որ, ի՛նչ ի՛նչ բանաւոր պատճառներով, հաստատութեանս մէջ Ձեր ունեցած պաշտօնէն առժամեայ կերպիւ դադրած էք մինչ ցնոր տնօրէնութիւն։

Այս առթիւ եւս մատուցանելով մեր յարգանաց հաւաստիք,

Ի Դիմաց Հոգաբարձ. Ազգ. Հիւանդանոցի
Վ. Ատենադպիր Վ. Ատենապետ
ՍԱՐԳԻՍ Ա. ԹԱՇՃԵԱՆ ԲԱՐՍԵՂ Յ. ԻՍԹԱՆԳՕԼԼՈՒԵԱՆ

Պատ. Մասնախումբը կ'ըսէ թէ՝ Հոգաբարձութիւնը շտապաւ գործած է ի մասին շնորհակալութեան գիրերու Հիւանդանոցի Նախկին բժիշկներէ ոմանց ուղղեալ, սակայն առ այս կը յայտնեմք թէ՝ միթէ ընդհանուր օրէնք չէ՞ ո՛ և է կերպիւ քաջալերել օգտաշատ և խղճահար աշխատաւորներն՝ անոնց եռանդն աւելի վառելու համար իրենց պաշտօնին մէջ։ Այս նպատակաւ ահա Հոգաբարձութիւնս այդ նամակներն ուղղած է Տոքթ. Եաղուպեան, Տոքթ. Նահապետեան և Տոքթ. Թիւֆէճեան էֆէնտիներու, որոց պատճէնն է հետեւեալն։

Կ. Պոլիս 2 Յուլիս 1893

Մեծ. Տոքթէօր

Հոգաբարձութիւնս որ Ազգ. Հիւանդանոցի ընդհանուր պատսպարելոց հոգն ստանձնած է, և կը բաղձայ հանապազ նորա վիճակն ըստ կարի բարուքել ամեն տեսակէտով, վերջերս մասնաւորապէս իւր գլխաւոր մտադրութեանց առարկայն ըրաւ ջլախտանոցի յարկին վիճակը։

Սոյն յարկին մէջ պաշտօնավարող Տոքթ. Գասպարեան էֆ., որ 1892 մայիս 22ին մեր պաշտօնակից Մեծ. Տոքթ. պէյ էֆէնտիներու հաւանութեամբ ի պաշտօն կոչուած է, իւր պաշտօնավարութենէն մինչեւ 1893 ապրիլ վերջ՝ 11 ամիս և 8 աւուր մէջ իւրեն խնամոց յանձնուած 335 ջլախտաւորներէն 47ը մեռած են, որ ըսել է մեռելոց թիւն 0/0 14, 05 է, իսկ Ձեր պաշտօնավարութեան ատեն, 1891 յունիս 14էն մինչեւ 1892 մայիս 22, դարձեալ 11 ամիս և 8 աւուր մէջ Ձեր խնամած 317 ջլախտաւորներէն 24ը մեռած են, որ ըսել է 0/0 7.57։

Հոգաբարձութիւնս մի քանի տարիներու վիճակացոյցներն եւս պարտաւորեցաւ բաղդատել, այսինքն 1889—90 և 91 տարիներու. Դժբաղդաբար տումարք և արձանագրութիւնք հաստատեցին թէ՝ Տոքթ. Գասպարեանի օրով մեռելոց թիւն 100էն 32 աւելի է։

Նաեւ բժիշկներու թիւերն եւս բաղդատելով, Ձեր և նորա պաշտօնավարութեանց միեւնոյն ժամանակամիջոցի մէջ, տեսնուեցաւ որ, Տոքթ. Գասպարեան էֆ.ի պաշտօնավարութեան միջոցին 100էն 37,90 պակաս բժշկուած են ջլախտաւորք։

Արդ, Հոգաբարձութիւնս սոյն բաղդատական հաշիւներէն վերահասու եղած է թէ՝ ջլախտանոցի յարկն Ձեր խնամոց յանձնուած ատեն աւելի խնամք գտած են սոյն ջլախտաւորներն քան Տոքթ. Գասպարեան էֆ. ի հսկողութեան ներքեւ։

Հետեւապէս, Ձեր մատուցած ծառայութիւնքն այս մասին գնահատութեան արժանի գտնելով, ներկայիւս պարտ անձին կը համարիմք մեր շնորհակալութիւններն արտայայտել Ձեզ, խնդրելով որ, որպէս աստ առաջ, նոյնպէս և աստի վերջը, պիտի շարունակէք Ձեր խնամքները թէ՝ ջլախտաւորաց և թէ՝ հիւանդաց նկատմամբ։

Մնամք յարգանօք
Ի դիմաց Հոգաբար. Ազգ. Հիւանդանոցի
Վ. Ատենադպիր Վ. Ատենապետ
ՍԱՐԳԻՍ Ա. ԹԱՇՃԵԱՆ ԲԱՐՍԵՂ Յ. ԻՍԹԱՆԳՕԼԼՈՒԵԱՆ(*)

(*).—Այս պաշտօնագրոյ մնացեալ մասը մեր վաղուան թուով պիտի երեւի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ.—Լուծեալ Երեսփոխանութեան մէջ արմատականք 140 հոգի էին. Միանալով 160 աջակողմեանց հետ, ամեն վայրկեան կրնային ի պարտութիւն մատնել նախարարութիւններն։ Հետեւապէս, գործերը վարել կարենալու համար, հանրապետական նախարարութիւնք իրենց մէջ կ'առնէին արմատականս. ամենէն աւելի խօսք հասկցողներն, և արմատական կուսակցութեան պահանջմանց աւելի կամ նուազ գոհացում տալ կը հարկադրուէին։ Նոր Երեսփոխանութեան մէջ, արմատականք աւելի զօրութիւն կէսը միայն ունին, և աջակողմեանք իջած են 65ի, որով չափաւոր հանրապետականք 300է աւելի թիւ մը ներկայացնելով, կարող պիտի ըլլան իրենց մէջէն վարչութիւն կազմել, որ պարտաւոր չպիտի ըլլայ արմատականաց պահանջման ականջ կախելու։ Չափաւոր հանրապետականներէն զատ, զօրացած կուսակցութիւն մը կարելի է համարիլ բուն գործաւոր դասու ներկայացուցիչներն, որք վերջին երեսփոխանութեան մէջ 12 հոգւոյ չափ էին, և հիմայ 80 հոգի են։ Բայց գործաւորականք ամենէն աւելի արմատականաց դէմ կռուած և անողոք [illegible] են իրենց դրած նոր [illegible]։ Նոյն իսկ Պ. Քլէմանսօ և Պ. Ֆլօքէ չափաւոր հանրապետականներու և գործաւորականներու կուսակցութեան զոհ գացին։ Ընկերային խնդիրներ մեծ ծաւալով տեղ մը պիտի ունենան Նոր Երեսփոխանութեան մէջ քան վերջին Երեսփոխանութեան մէջ, և կ'երեւի թէ միջազգային քաղաքականութիւնը մեծ փոփոխում չպիտի կրէ։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ.—Ֆրանսայի խնայողական Արկղներուն ստացուածը վերջացած կարելի է համարել։ Փօզիկ դրամատունք ազատեցան այն չկոթութենէն որուն մէջ ինկած էին Բանամայի գործոց պատճառաւ։ Միւս կողմէ, Ֆրանսայի պետական արժեթուղթք բարձրանալով, դրամատէրք տեսան որ այլ եւս շահ չունէին իրենց դրամը խնայողական արկղներէն քաշելով Ռօնդ գնելու։ Այժմ ամեն ամիս խնայողական արկղներու բերուած նոր դրամներ եւ առնուած դրամներուն հաւասար են։ Ընդ ամենոյն 206 միլիոն Ֆր.ի գումար ետ առնուեցաւ այն արկղներէն։ Ետ տալու համար այս գումարն, 135 միլիոն Ֆր.ի պետական արժեթուղթ ծախուեցաւ, մնացեալն ընթացիկ գանձումներով վճարեցաւ։ Խնայողական արկղներուն մէջ ահագին դրամագլուխ մթերեալ կեցած է, և Ֆրանսացի տնտեսագէտք փափաք կը յայտնեն որ այս դրամական ոյժն արդիւնաւոր նպատակի մը գործածելու միջոցը գտնուի։

ՉԱՐԼԱՏԸՆ քաղաքն, ի Միացեալ Նահանգս, բոլորովին կործանած է այն բուռն մրրիկներէն որք վերջերս այնքան մեծ վնասներ պատճառեցին Հարաւային Նահանգաց մէջ, և հարիւրաւոր հոգիներու կորուստ եղաւ։ Հաստատ եկեղեցիներ իսկ չդիմադրեցին մրրկին սաստկութեան։ Քաղաքին մայր եկեղեցին որ 1885ի մեծ երկրաշարժէն չէր ցնցուած, այս անգամ հիմնայատակ կործանեցաւ։ Վերջին հեռագրեր նոր մրրիկ մը կը գուշակէին։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի 23)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

—Վերջապէս, հազիւ հինգ հիւր հազար ֆրանք ստացայ։

—Որք, իմ ձեռօքս առեւտրական շահագիտութիւններու դրուելով, լաւ եռապատկուեցան։

—Ահա՛, այդ ամենը յիշատակ միայն։

—Յանցանքը որո՞ւն է։ Որչափ, դուք, Պ. տը Սիլվըրէլ, ծերութեան մօտենալով, միշտ կը կարծէք թէ քսան տարու էք. որովհետեւ դուք ինքզինքդ կը յանձնէք ծերութեան կիրքերու՝ որոնելով աղէտալի զառիվայրէ մը որ պիտի կործանէ և սպանէ ձեզի։ Հիմակ դուք զիս պատասխանատու ընել կը կարծէք ձեր անկումին։ Ուրիշներուն գացէք, սիրելի։ Օգնեցէք ինծի, ես ալ վճարեցի ձեզ, եթէ կը փափագիք, պատրաստ եմ յայտարարելու թէ այսուհետեւ ամեն բան պէտք վերջանայ մեր միջեւ։

Պ. տը Սիլվըրէլ այս վերջին բառերն ընդունեց հեգնոտ ծիծաղով մը։

—Կ'արհամարհեմ ձեզ, ըսաւ ցուրտ ձայնով։

—Ի՞նչ ըսիք...

—Ըսի, Պ. տը Պելէն, թէ հակառակ ձեր պոռոտաբանութեան և սպառնալիքներուն, դուք ինծ չափ գիտէք թէ յաւէտ մէկզմէկու կապուած ենք։

—Հակառակը պիտի ապացուցանեմ ձեզ։

—Պիտի մեռցնե՞ք, տաք գլուխ։ Արդարեւ կը ճանչնամ ձեզի, և այդ բանը ձեր առաջին փորձը չպիտի ըլլայ... Սակայն գիտել պիտի տամ ձեզ թէ այսօր այլ եւս Արեւելեան Հնդկաստանի անապատներուն մէջ չենք գտնուիր... և թէ ի Փարիզ, կարգ մը անձեր կան որք գիտեն ի հարկին պաշտպանել զիս ձեր դէմ։

Պ. տը Պելէն տժգունած էր։ Սոսկո՞ւմ էր այս. կատաղութի՞ւն էր։ Ընդհակառակը, Սիլվըրէլ իր ամբողջ հանդարտութիւնը գտած էր։

—Այս անձերն են. նախ, ընդհանուր դատախազը. Երկրորդ, Փորթուկալի դեսպանը. Երրորդը ամենէն չահեկանն է... այդ անձերուն անունն է, ոստիկան-զինուորնե՛ր։

—Թշուառակա՛ն, գոչեց տը Պելէն։

—Նախատինքները երբեք չեն առաջացըներ գործերը... կը վերսկսիմ իմ պատճառաբանութիւնս։ Մինակ ենթադրեցէք թէ ես, յոյժ վաւերական պառոն տը Սիլվըրէլ, վերջապէս բնաւ ապացուցուած արատ մը չունենալով իմ անցեալիս մէջ... վասնզի Քամպօճի պատմութիւնը բոլորովին գաղտնի մնացած է... ենթադրելով, ըսի, թէ ներկայանամ ընդհ. դատախազին, և թէ, անուն մը երեւան հանելով զոր կ'երեւի թէ բոլորովին չէք մոռցած, հրաւիրեմ զայն որ Փորթուկալի դեսպանատան Պ. կցորդներուն խորհուրդ հարցունէ ի մասին կարծեցեալ Պ. տը Պելէնի... Պելէն դուքսին, չի՞ կրնար ըլլալ որ վերոյիշեալ երրորդ անձինք, այսինքն՝ ոստիկան-զինուորները, գան արդի տռամին մէջ խաղալ դեր մը զոր դուք ըստ բաւականին նախատեսած չըլլաք։

—Պ. տը Սիլվըրէլ, ըսաւ տը Պելէն, որ ակռաները կը կճրտեցունէր, աւասիկ յանդուգն խօսքեր որք սուղի պիտի նստին ձեզի։

—Ամեն մարդ իր կարգին, սիրելիս. ի՛նչ, ձեզի կուգամ իբր բարեկամ և անկեղծօրէն կ'ըսեմ ձեզ. կործանած եմ, յաւէտ կորսուած, եթէ փոխ չտաք յիսուն հազար ֆրանք... Այս գումարով, որ ձեզ համար չնչին բան մըն է... վասնզի գիտեմ որ ինէ աւելի աղէկ կրցաք արդիւնաւորել ձեր դրամագլուխները... կը յայտնեմ թէ յուսահատ վիճակ մը ունիմ... Ասիկա կը բացատրեմ ձեզ բացէ ի բաց, անկեղծօրէն, և դուք կը պատասխանէք նախատինքներով, սպառնալիքներով...

—Ստակ չունի՛մ։

—Բէ՛հ, ուրիշներուն ըսէք ատիկա, սիրելի դուքսս, բայց ոչ ինծի։ Մէկ մէկ ալ երկուքի պէս գիտեմ ձեր հարստութեան քանակութիւնը, և դուք կրնաք յիսուն հազար ֆրանք տալ ինծ այնքան դիւրութեամբ որքան որ ես փողոց կը նետեմ վեց սակինոց սկուդ մը։

Պ. տը Պելէն լռութիւն կը պահէր հիմակ։

—Եւ արդարեւ, եթէ դուք կշտամբանք մը ունիք իմ երեսիս զարնելու, դուք ալ զե՞րծ էք ամեն յանդիմանանքէ։ Այո, թարմ սիրտ և կրակոտ ուղեղ ունիմ... Ի՞նչ գիտցաք, մարդ անգամ մըն ալ չի ծնիր։ Բայց դուք իսկ չէ՞ք ըմբռներ սէրը։ Եւ ձեր տրի՞փը օրիորդ տը Ֆավըրէյի համար։

—Ա՛հ, կը սպասէի որ հոդ գայիք, գոչեց Պ. տը Պելէն կատաղութեամբ։ Այո, կը սիրեմ Լիւսին, այո, կուզեմ որ կինս ըլլայ. և ասոր համար, ձենէ պահանջեցի աջակցութիւնն անոր՝ որ կը կարծէ թէ բարեկամս է, ձենէ, Պ. տը Սիլվըրէ՛լ։ Հա՛, ուրեմն, ի՞նչ եկաւ ձեր ձեռքէն... Լիւսի քեռաղջիկն է ձեր կնոջ, որուն յանձնուած է մօրը՝ տիկին տը Ֆավըրէյի կողմէ, այս խելագար կինը, որուն համար իրաւամբ կը կարծուի թէ մոգական գործերով կը զբաղի, այնքան խորհրդաւոր և մինակեաց կենցաղ մը կը վարէ։ Արդ, ձեր կնոջ կողմէ, դուք կերպով մը տէրն էք Լիւսիի ճակատագրին, և կրնայիք ձեր կամքը քալեցնել։ Բայց, իրաւ, կարծեմ կը դողաք տիկին տը Սիլվըրէլի առջեւ...

—Սակայն իմ հրամանովս է որ այս գիշեր հոս եկաւ Լիւսիին հետ։

—Ձե՛ր հրամանովը... Հա՛, ուրեմն, գրաւ մը կը դնեմ ձեզ հետ. եթէ տիկին տը Սիլվըրէլ հաւանեցաւ ձեզ հնազանդիլ, պատճառը սա էր որ ստիպողական, անձնական շահ մը կը պարտաւորէր զինք ներկայ գտնուիլ այս պարահանդէսին։

—Ի՞նչ ըսել կուզէք։

—Շիտակը հնարագէտ մարդու մը չի վայլեր այդչափ անհեռատես ըլլալ... Չնշմարեցի՞ք թէ այն Պ. Ատման տը Պեռնէյը—թշնամի մըն ալ զոր կը գուշակեմ— բնաւ աչքը անոր վրայէն չզատեց բոլոր երեկոյթի պահուն, և թէ ժամ մը միասին անցուցին։

—Օ՛հ, եթէ հաւատայի՜ ատոր...

—Պիտի նախանձէի՞ք, բէ՛հ, շատ ծիծաղելի կ'ըլլար... բայց, հաւատացէք ինծ, սիրելի պառոնս, տիկին տը Սիլվըրէլ ձենէ աւելի նրբամիտ է, և երբ դուք կը կարծէք որ անիկա կը հնազանդի, իր անձնական կամքին միայն կը հետեւի։

Պ. տը Սիլվըրէլի դէմքը մէկէնիմէկ մըթագնած էր։

—Օ՛հ, այն կի՛նը, մրմռաց անզուսպ կատաղութեան շեշտով մը։

—Անիկա կ'ատէ ձեզ և դուք ալ զի՛նքը կ'ատէք։ Ճիշդ այս բանն է զիս նեղացընողը... Դուք բնաւ վստահութիւն չունիք անոր վրայ... և արդարեւ, տիկին տը Թորէյի հօմանին այլ եւս չի կրնար դեր մը ունենալ իր ընտանիքին մէջ պէտք եղած հեղինակութեամբ...

—Լռեցէք, շնորհ...

—Ոչ, ոչ։ Հաշիւնիս կը կարգադրենք, կ'ըսեմ ձեզ, և հոս կը գտնուինք խօսելու համար մեր փոխադարձ պակասութիւնները։ Ո և է գայթակղութենէ չքաշուեցաք, և ծեր տարիքնուդ տարփատենչ խանդին մէջ տղու պէս կը շարժիք։ Այն ատեն դատեցէք կարեւորութիւնը զոր տիկին տը Սիլվըրէլ կրնայ ընծայել ձեր կարծիքին, իր եղբօրաղջկան ամուսին մը ընտրելու կարեւոր խնդրին մէջ։ Ընդհակառակը, տեսնելով զիս բարեկամութեամբ կապուած ձեզ հետ զոր կ'արհամարհէ, պառոնուհին կը կասկածի իմ վրաս և զիս ալ քիչ մը կ'արհամարհէ։ Աւասիկ ճշմարտութիւնը, և աւասիկ ձեր աջակցութիւն կոչածը... իրաւ որ աւելի աղէկ կ'ընեմ ետ կենալով այս բանէն...

—Ոչ, գոչեց Սիլվըրէլ, որուն աչքը աղէտալի ցոլքով փայլեցաւ։ Լիւսի տը Ֆավըրէյի ամուսինը պիտի ըլլաք,—կ'երդնում պատւոյս...

—Ձենէ առ ի՛ս եղած պատուո՞ն վրայ... ի՛նչ ծիծաղելի բան, ըսաւ տը Պելէն լրբութեամբ։

—Կատակ մ'ընէք, խնդրեմ... Այո, այն կինը կ'ատէ և կ'արհամարհէ զիս. բայց անպատճառ պէտք է որ հնազանդի իմ կամքիս։ Ապա թէ ոչ...

—Ապա թէ ո՞չ...

Երկու մարդերն իրարու երես նայեցան։

—Կը կարծէ՞ք թէ, ըսաւ Պ. տը Պելէն, տիկին տը Սիլվըրէլ հնազանդի մահուան վախէն...

—Մահուա՞ն, թերեւս. բայց ամօթի վախէն՝ ա՛նպատճառ։

—Վա՛յ, գաղափար մը... և եթէ կարենամ ձեզ օգտակար ըլլալ...

—Եթէ ձեզ պէտք ունենամ, կ'իմացունեմ...

—Եւ գործի պիտի սկսի՞ք...

—Կը խոստանամ։

—Կը տեսնէ՞ք, հիմակ աւելի խօսք հասկցող կ'ըլլաք... բառ մըն ալ սակայն... բաւական փափուկ է... բայց բարեկամական պարտքս է ըսել... Աղէկ կը ճանչնա՞ք տիկին տը Թորէյը...

(Շարունակելի)

ՔՈՐՍԻՔԱ կղզւոյն գաւառային ընդհանուր ժողովն որոշում մը քուէարկեց, որով Փարիզի կառավարութենէն կը խնդրէ զՔորսիքա ցոյց տալ ռուս կառավարութեան՝ իբրեւ հանգստավայր եւ այլ պիտոյք ընդունելու կայարան մը Միջերկրականի մէջ։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ մէջ տիրող առեւտրական եւ սեղանաւորական ծանր տագնապին հետեւանօք, հարիւրաւոր իտալացի գաղթականք անգործ մնացած, հարկադրուած Եւրոպա դառնալ։ Այս տագնապ, Շիքակոյի Արուեստահանդէսին հետ միեւնոյն ժամանակ տեղի ունենալով, ոչ սակաւ պատճառ կ'ըլլայ նոյն Արուեստահանդէսին նիւթական անյաջողութեան։

ՈՍԿԻ ՁԵՌԱՑ ՏԻԿ.— Օր. Էմէ Ռաբէն, զուիցերիացի ճարտար պատկերհանուհին, որ ի ծնէ զուրկ է ձեռքէ եւ բազուկէ, վերջին ծայր փափաք եւ յարմարութիւն ցուցած ըլլալով գեղարուեստի, կը յաջողի իւր ոտքերով գծագրել ընտիր պատկերներ։ Իւր վերջին գործն է Եորքի դքսուհւոյն պատկերը (Մէյ իշխանուհին որ ամուսնացաւ Վիքթորիա Թագուհւոյն թոռան հետ)։ Հարսանեաց պատրաստութեան միջոցին այցելեց իշխանուհւոյն, որ, չատ բարեսէր աղջիկ, թէեւ նոյն պահուն չափազանց զբաղեալ, մի քանի անգամ ընդունեց զնա, եւ Օր. Ռաբէն, իւր ոտքերը միայն գործածելով, յաջողեցաւ բնականին յար եւ նման պատկեր մը հանել։ Անկէ ի վեր Անգլիա կը մնայ, եւ մեծ ընդունելութիւն կը գտնէ անդ. ընկերութեան կողմէ։

ԳԱՆՁԻ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ.— Ամերիկեան Դաշնակցային Գանձն ելմտական պաշտօնատան ստորերկրեայ մթերանոցները տեղափոխելու ձեռնարկուած ըլլալով, դրամներն համրելու եւ յանձնելու գործողութիւնք այս օրերս վերջացան։ Մայիս 31էն ի վեր, գանձային վաթսուն պաշտօնատարք այս գործին կ'աշխատակցին։ Երբ գործողութիւնը վերջացաւ, տեսնուեցաւ որ փարա մ'իսկ պակաս չէ։ Ելմտական նախարար Գ. Քարլայլ 740,817,000 տոլար ընդունած ըլլալուն ընկալագիր տուաւ։ (Մէկ տոլար=5 ֆրանք։)

ՌՈՒՍԻՈՅ ելմտական նախարար Գ. Վիթթէ պատուիրակ մը նշանակեց, որ պիտի պտըտի Աւստրիա, Ֆրանսա, Իտալիա եւ Զուիցերիա, նպատակ ունենալով առեւտրական նոր յարաբերութիւններ հաստատել այս երկրաց հետ, հակակշռելու համար այն վնասն որ յառաջ կուգայ Գերմանիոյ հետ ծագած մաքսային պատերազմէն։ Ուրիշ ռուս պատուիրակ մը երկրագործական ընկերակցութեանց կողմէ նշանակեալ, պիտի երթայ Ճենովա, Մարսէյլ եւ Լոնտոն։

ՄԵՆԱՄԱՐՏ.— Փարիզի հակահրէական Լիպր Բառօլ լրագրին տնօրէն Գ. Տռիւմօն, որ չէ կրցած երեսփոխան ընտրուիլ, մենամարտեցաւ Իսրայէլի մէկ գրագէտ որդւոյն՝ Գ. Տրէֆիւսի հետ, որ զինք յասպարէզ հրաւիրեց՝ Ֆրանսայի հրէական մեծ ընտանիքները թշնամանելուն համար։ Գ. Տրէյֆիւս երեք տեղէն թեթեւապէս վիրաւորեցաւ, բայց Գ. Տռիւմօն կանոնաց հակառակ կերպիւ մենամարտած ըլլալով, Իսրայէլի որդին երկրորդ անգամ ասպարէզ հրաւիրեց զնա։ Հակահրէական հրապարակագիրը չընդունեց։ Գ. Տրէֆիւս նամակ մը հրատարակելով, հասարակութեան թողուց դատել թէ ո՛ր կողմն է քաջութիւնն, եւ ո՛ր կողմը՝ վատութիւնը։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Խառն ժողովն ի նիստ գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ ընդ. առժամեայ նախագահութեամբ Պատրիարքական Գեր. փոխանորդ Հօր եւ ի միջի այլոց հետեւեալները տնօրինեց։

Ամերիկայի հայոց հոգեւոր հովիւ Տ. Յովսէփ վարդապետ Սարաճեան ատկէց առաջ հրաժարական մատուցած էր պաշտօնէ եւ Վարչական որոշմամբ մերժուելով իւր հրաժարականն, հրաւիրուած էր Տ. Յովսէփ վարդապետ շարունակել իւր պաշտօնը, սակայն Տ. Յովսէփ վարդապետ իւր հրաժարականը կրկնած ըլլալով, Խառն ժողովը տեղեկանալով տեղւոյն հոգաբարձութեան գրութենէն որ անդրդուելի կը մնայ իւր որոշման վրայ, ընդունեց հրաժարականն եւ Կրօնական ժողովոյ յանձնեց ուրիշ յարմար եւ արժանաւոր եկեղեցական մը նշանակել Ամերիկայի Հայոց հովուութեան համար եւ յայտագրել։

Լիմ Անապատի վանահայր Տ. Պօղոս եպիսկոպոս, որ Բաղէշի առաջնորդութեան պաշտօնին կոչուած էր, կրկնած էր իր հրաժարականն իր ծերութեան եւ անձնական տկարութեան պատճառաւ. խոկ միւս կողմէ վանուց միաբանութիւնն ալ խնդրած էր որ իւր վանահայրը չբաժնուի վանքէն, ժողովն ընդունեց յիշեալ եպիսկոպոսի հրաժարականն եւ որոշեց հրաւիրել զինքն որ երթայ ի Լիմ շարունակելու իւր վանահայրական պաշտօնը։

Ժողովը Պաղտատի պատրիարքական փոխանորդ Տ. Արիստակէս եպիսկոպոսի մէկ յայտագրին վրայ հաստատեց վիճակին առժամանեայ Քաղաքական ժողովոյ ընտրութիւնը։

Պիլէճիկի, Ակնայ եւ Երզնկայի վիճակաց մէջ կրօնական ու Քաղաքական ժողովներու նոր ընտրութիւն կատարուած էր, նախորդաց օրինական շրջանը լրացած ըլլալուն պատճառաւ եւ յուղարկուած էին այս ընտրութեանց տեղեկագրերը։ Ժողովն ուշադրութեան առնելով սոյն տեղեկագրերը, հաստատեց յիշեալ ժողովներու ընտրութիւնը։

Քաղաքական ժողովն ասկից առաջ Տնտեսական Խորհրդոյ առաջարկութեան վրայ որոշած էր Կրէտէի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ եւ ազգային կալուածոց մատակարարութեան համար հոգաբարձութիւն մը կազմել եւ յատուկ կանոնագրով մը սահմանել անոր պաշտօնն եւ Տնտեսական Խորհրդոյ յանձնուած էր հոգաբարձութեան համար ընտրելիներ նշանակել եւ կանոնաց ծրագիր մը պատրաստելով ներկայացնել։ Տնտեսական Խորհուրդն այս յանձնարարութիւնը կատարած ըլլալով՝ ժողովը ուշադրութեան առաւ ներկայացեալ կանոնաց ծրագիրն եւ ինչ ինչ բարեփոխութեամբ ընդունեց։ Նոյնպէս կազմակերպեց խնամակալութիւնը Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուցած ցուցակին համաձայն, որուն անդամ կարգեցան.

Եղիազար էֆէնտի Մելիքեան
Ղազար » Յովհանեան
Միհրան » Զօպանեան

Ժողովն, ըստ առաջարկութեան Տնտեսական Խորհրդոյ, որոշեց միանգամայն քահանայ մը յուղարկել ի Կրէտէ, տեղւոյն կալուածները մատակարարելու եւ Կրէտէի մէջ ու շրջակայները գտնուող հայ ժողովրդեան հոգեւոր պէտքերը հոգալու համար։

Վարչական Նախորդ տնօրինութեամբ Պրուսայի Գեր. Առաջնորդին հրաժարականը անընդունելի գտնուած, բայց միանգամայն նկատողութեան առնելով որ իւր հիւանդութեան պատճառաւ առ այժմ չպիտի կրնայ վերադառնալ իւր պաշտօնատեղին, հարկ գտնուած էր առաջնորդական փոխանորդ մը կարգել ժամանակ մը վարելու համար վիճակային գործերը։ Քաղաքական ժողովոյ տնօրինութեամբ, Պալըքէսէրի Պատրիարքական Փոխանորդ Այվազեան Տ. Յովսէփ վարդապետի յանձնուած ըլլալով վարել միանգամայն Պրուսայի փոխ-առաջնորդութեան պաշտօնը, ժողովն իւր հաւանութեամբ հաստատեց այս տնօրինութիւնը։

Տնտեսական խորհուրդն երէկ իւր սովորական նիստը կազմեց Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ։

Խորհուրդն իւր օրակարգին վրայ գտնուած ընթացիկ խնդիրները կարգադրելէ յետոյ, տեղեկանալով որ Սկիւտարի ազգ. գերեզմանատան օրմոց շինութեան խնդիրն դարձ անկերպարան վիճակի մէջ կը մնայ եւ պարտապահանջք թախանձանքներ կընեն, որոնց գրել Սկիւտարի երկու թաղերու եւ Գուզկունճուքի թաղական խորհրդոց՝ իրենց մէջէն երկերկու անդամներէ բաղկացեալ յանձնախումբ մը կազմել որ պաշտօն ունենայ նոյն թաղերու բարեպաշտ ազգայնոց նպաստիւքն թէ շինութեան մնացորդ մասն ամբողջացնել եւ թէ մնացեալ պարտուց վճարմանը մասին կարգադրութիւն մը ընել։

Պէյքօզի թաղական խորհրդոյ անդամներն հրաժարական մատուցած եւ Քաղաքական Ժողովն Տնտեսական Խորհրդոյ յանձնած ըլլալով քննել նոյն հրաժարման պատճառներն եւ կարգադրութիւն մը ընել, յանձնուեցաւ Խորհրդոյ ատենապետ Մելիքեան Եղիազար էֆէնտիի, որպէսզի յառաջիկայ կիրակի անձամբ Պէյքօզ երթալով հարկ եղած քննութիւնը կատարէ։

Ցառաջիկայ կիրակէ Գիւտ Գօտւոյ Ս. Աստուածածնի տօնին առթիւ Պրուսայի Առաջնորդ Գեր. Բարթողիմէոս Ս. Արքեպիսկոպոս հանդերձեալ է Թագիս Ս. Եկեղեցւոյն մէջ Ս. Պատարագ մատուցանել ի հոգեւոր մխիթարութիւն հաւատացելոց։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Թօփ-Գաբուի
Ատենադպիր Ատենապետ
Գ. Ն. ՓԱՓԱԶԵԱՆ ՍԱՀԱԿ ԽԱՆՃԵԱՆ

Երէկ, Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ Տիկին Երանուհի Լ. Արսլանեանի յուղարկաւորութեան հանդէսը վայելուչ չքով, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան յուղարկաւորաց։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին Գեր. Ալէաթճեան եւ Իզմիրլեան սրբազանք, երկու վարդապետներ եւ բազմաթիւ քահանայք։ Դամբանականը խօսեցաւ Գրիգորիս եպիսկոպոս Ալէաթճեան եւ մարմինը փոխադրուեցաւ տեղւոյն գերեզմանատունը։

Արսլանեան եւ Քայսէրլեան ընտանիքներն իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ վաղամեռիկ ՏԻԿԻՆ ԵՐԱՆՈՒՀԻ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան ու թաղման, եւ այս սխուր առթիւ իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին։

Կիրակնօրեայ վարժարանին առաջին շրջանի աշակերտուհիներու քննութիւնները եւ վկայականներու բաշխումը տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ սեպտեմբեր 26ին։

Երկրորդ շրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 6ին։ Նոր աշակերտուհիք հոկտեմբեր 1 է վերջ չեն ընդունուիր։ Ամսաթոշակ 20 ղրշ. կանխիկ վճարելի։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԵՐՔՈՒՄ.— Այս աւուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է հետեւեալ պաշտօնական յայտարարութիւնը.

«Եօթը-ութ օր առաջ Սկիւտարի հիւանդանոցին մէջ, դարմանուելու վրայ եղող հիւանդներէ միոյն ենթակայ եղած հիւանդութիւնը կասկածելի նշաններ ցոյց տալով՝ անմիջապէս բժշկական քննութիւնք կատարուեցան. գիտական կերպով թէեւ կարելի չէ եղած հաստատել թէ երկիւղալի հիւանդութենէն է, սակայն միեւնոյն հիւանդութիւնը հան ուրիշներու վրայ ալ տեսնուելով՝ այդ եօթը-ութ օրուան մէջ վարակելոց թիւը յիսունի հասած եւ ասոնցմէ քսան երկուքը մեռած են։ Եւ թէեւ երկրորդ քննութեամբ մ'ալ կարելի չէ եղած հաստատել թէ կասկածելի հիւանդութիւն է, սակայն հիւանդութեան տարափոխիկ հանգամանքն ու վտանգը տեսնուած են։ Ուստի, Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ Վսեմ. Րըտվան փաշայի Նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն, որ պաշտօն ունի քննել մայրաքաղաքի առողջապահական վիճակն եւ ամէն բժշկական ու նախազգուշական միջոցներ ձեռք առնուլ, եւ որ կը բաղկանայ զինուորական ու թաղապետական բժիշկներէ եւ այլ անձերէ, որոշած է այդ հիւանդութիւնն իբրեւ կասկածելի նկատել, ըստ այնմ հարկ եղածն ի գործ դնել եւ հիւանդանոցը շղթայի ներքեւ առնլով՝ յարաբերութիւններն արգիլել։ Ըստ այդ որոշման անմիջապէս հարկ եղածն ի գործ դրուած եւ պէտք եղած գիտական միջոցները ձեռք առնուած են։

«Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ չորս յանձնաժողովներ կազմուած են որք վերոյգրեալ յանձնաժողովոյ իրաւասութեանը ենթարկուած են։ Այդ չորս յանձնաժողովներ, որոց իւրաքանչիւրը պիտի բաղկանայ հինգական անձերէ, զինուորական երեք բժիշկներէ, առողջապահական բժիշկէ մը եւ գեղագործէ մը, առողջապահական հարկ եղած միջոցները ձեռք առնլով հանդերձ՝ ձրիաբար պիտի դարմանեն իրենց դիմող աղքատներն ու պանդուխտները։ Այդ յանձնաժողովներ որք կազմուած են Վոսփորի, Պէշիքթաշի, Բերայի, Պոլսոյ ու Սկիւտարի կողմերը, տասներկու օր առաջ կազմակերպուելով իրենց պաշտօնին ձեռնարկած են։

«Մեր Օգոստափառ եւ ամենողորմած Կայսրն՝ իւր բարձր հովանւոյն ներքեւ ապրելու բարեբաղդութիւնն ունեցող բոլոր հպատակաց հանգստութեանն ու անդորրութեանը համար բրած կայսերական անթիւ շնորհաց վրայ յաւելում մը եւս բրած է՝ իւր մայրաքաղաքի բնակչաց առողջութիւնը պահպանելու մասին այս կերպով եւս իւր գթութիւնն ու շնորհները սփռելով։ Ցիրաւի, կայսերական այս մեծ շնորհին համար երախտագիտութիւն յայտնել անկարելի է. ուստի բարեմաղթութիւնք եղած են վասն կենաց եւ բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին, բարեմաղթութիւնք, որք իւրաքանչիւր հպատակի համար անհրաժեշտ պարտականութիւն մ'են։

«Գոհութիւն Աստուծոյ, կայս. կառավարութեան մայրաքաղաքին մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է եւ ի վերեւ յիշուած հիւանդանոցին մէջ պատահած հիւանդութենէն զատ ուրիշ կողմերու մէջ տարափոխիկ հիւանդութեանց նշան մը չէ տեսնուած։ Հիւանդանոցին մէջ ալ, իբրեւ արդիւնք ձեռք առնուած գիտական միջոցներու ու խնամոց, մէկ քանի օրէ ի վեր այդ տեղ հիւանդութիւնը թեթեւցած ու նուազած է եւ մահացութիւն պատճառող ամէն պարագայ անհետանալու վրայ է։

«Հետեւաբար ներկայ պաշտօնական յայտարարութեամբ կը ծանուցուի իրաց ճշմարիտ վիճակը»։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Մադրիտի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Նազմի պէյ, երկրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Պուքրէշի։

Պուքրէշի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ օտար մամլոյ դիւանի քարտուղարներէն Րեֆիքէթ էֆէնտի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ.— Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ճէվատ փաշա երէկ առաւօտ կայս. պալատ երթալով ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամաններն եւ յետոյ Բ. Դուռը գնաց։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ եւ Ֆրանսայի միջեւ կնքեալ առեւտրական դաշնագրոյ պայմանաժամն աւարտած ըլլալով, պիտի վերանորոգուի։ Այդ առթիւ կազմեալ յանձնաժողովն ընդ նախագահութեամբ Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Ցարութեն փաշայի, երէկ ի նիստ գումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Օգոստոս 23էն 24, Իզմիրի մէջ կասկածելի հիւանդութենէն վարակուեր են 12 անձեր, որոց 4ը՝ յոյն, 2ը՝ կաթոլիկ եւ 6ը՝ հրեայ։ Ասոնցմէ չորսը՝ երեք-չորս օր առաջ հիւանդացեր են։ Ասոնցմէ 1 կաթոլիկ, 2 յոյն եւ առաջուան բռնուածներէն 2 հրեայներ մեռած են։

—Օգոստոս 23էն 24, Պաղտատի մէջ հնտախտէ 43 մահեր պատահած են, որոց մին բանտարկեալ մը եւ մին ալ պանդուխտ մը։

—Օգոստոս 20էն 21, Պասրայի Նասըրիյէ անուն տեղը հնտախտէ 8 դէպքեր պատահած են։ Ասոնցմէ հինգն եւ առաջուան բռնուածներէն տասը անձեր մեռած են։ Օգոստոս 22էն 23, նոյն տեղը 5 դէպք եւ հին ու նոր բռնուածներէն 10 մահեր։

—Առողջապահական վարչութիւնն երէկ հետեւեալ շրջաբերական-հեռագիրն ուղղեց քարանթինայի կայաններուն.

«Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն խորհրդոյ, 24 ժամու քարանթինա հաստատուած է օգոստոս 24էն ետք Կ. Պոլսէն մեկնող նաւերուն համար, առողջապահական բժիշկ գտնուող նաւահանգիստներէ մէկուն մէջ։»

—Քաղաքապետ Վսեմ. Րըտվան փաշայի հրահանգներուն համաձայն, մայրաքաղաքիս զանազան կողմերու առողջապահական պայմաններուն հսկող բժիշկներն են՝ Տօքթօրք Այվազեան, Մարկոսեան, Ինսան պէյ, Ահմէտ Րէճէպ էֆէնտի, Քիրյաքիտիս, Եօանիտիս եւ Թէօտօրիտի։ Այս բժիշկներ միանգամայն պաշտօն ունին կարգաւ Բերայի թաղապետական պաշտօնատանը գտնուիլ գիշերներն, ի հարկին հարկ եղած դարմանները տալու համար։ Բժշկական ուրիշ մասնախումբ մըն ալ կայ, զոր կը կազմեն՝ Տօքթօրք Ցովհաննէս պէյ, Պէքիր էֆէնտի եւ Ֆէյզի պէյ։

Ասոնց պաշտօնը կը կայանայ գլխաւորաբար հսկել առանձնական միջոցներուն վրայ։ Միեւնոյն ժամանակ, հետեւեալ տեղերը գիշերու ցորեկ պիտի գտնուին բժիշկներ որք անմիջական օգնութիւն պիտի հասցնեն իրենց դիմող հիւանդին, հարկ եղած դեղերով։

Բեյ. Թաղապետական պաշտօնատան մէջ՝ վերոյիշեալ չորս բժիշկները։

Կալթ. Լէֆքի դեղարանը (Վոյվոտայի պահականոցին դէմ) Տօքթօրք՝ Սմէքոլի, Տէմէթրիատէս (Բանայօթաքի պէյ) Մորթման, կալիւձի երկու դեղագործներ՝ Գ. Գ. Աբէրի եւ Ծաննի։

Թէլէբ.— Հօրմէլ դեղարանը, Տօքթօրք Լուէթֆի պէյ, Կէհան էֆէնտի, Ահմէտ Շաքիր էֆէնտի եւ Եօմէր էֆէնտի։

Պոլս.— Թոմթաքի դեղարանը (Շահզատէ Պաշի) Տօքթօրք՝ Սաարգ պէյ, Օգսէն էֆէնտի, Գ. Կրումպէրկ, Սալիհ էֆէնտի։

ԿԱՐԱԳ.— Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն հարկ եղած հրամանները տուած է Ներքին գործոց նախարարութեան, արգիլել խառնուրդ կարագներու մուտքն ինչպէս նաեւ թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ Թուրքիոյ միւս մասերուն մէջ՝ անոնց պատրաստութիւնը։ Նոյնպէս հրահանգ մը պատրաստել, որպէսզի Թուրքիոյ մէջ ամենէն ընտիր կարագները պատրաստուին, համաձայն արհեստին պահանջած պայմաններուն։

ՈՐԹԱՏՈՒՆՔ.— Այս աւուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած է հետեւեալ պաշտօնական յայտարարութիւնը.

Անցեալները ժողովրդեան մէջ կարծիք մը գոյացած էր թէ ամերիկեան որթատունկերն, որք որթալուծէ զերծ կը մնան, սկսած են վարակուիլ այդ ախտով, սակայն այդ կարծիք յառաջ եկած է՝ այդ որթատնկոց տնկուելուն, մշակուելուն եւ այլոց վերաբերեալ գործողութեանց պէտք եղածին պէս ի գործ չդրուելէն։ Երէնքէօյի տնկարանին մէջ, ուր այդ տունկեր կը մշակուին, հինգ-վեց տարուան տունկեր կան, որք մեծ քանակութեամբ բերք կարտադրեն։ Տնօրէն Գ. Էքէրլէն կը գտնուի այդ տնկարանին մէջ, ուստի կը յանձնարարուի ամէն անոնց, որք կուզեն իրենց այգիները վերանորոգել նոյն տունկերով եւ կամ նոր այգիներ հաստատել, երթալ այդ տնկարանն եւ իրենց աչքով տեսնելով կասկածնին փարատել եւ տնօրէնէն հարկ եղած տեղեկութիւններն առնուլ այդ տնկոց տնկուելու, մշակուելու, պատուաստուելու եւ այլ գործողութեանց մասին։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.— Հեռագրական եւ Թղթատարական վերատեսչութեան պաշտօնեաներէն Րիֆաթ պէյ ընդարձակ ծրագիր մը մատուցած է ձեռնհաս իշխանութեան՝ ելմտական գանձուն տարեկան քանի միլիոն ղուրուշի հասոյթի նոր աղբիւր մը ցոյց տալով։

ՀԱԼԷՊԷՆ կը գրեն թէ մինչեւ Պիրեճիկ շինուելիք երկաթուղւոյ գծերու շինութիւնն սկսած է։ Եւրոպայէն Հալէպ ժամներ են երեք ճարտարագէտներ այդ շինութեան գործին համար։

ՄԱՏՐԻՏԻ օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Սաատէտտին պէյ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, օտար մամլոյ դիւանին մէջ պաշտօնի կոչուած է հազար ղրուշ ամսաթոշակով։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Օգոստոս 24ի գիշերը ժամ երեքին Իզմիրի ինչպէս նաեւ Սամոս կղզւոյն մէջ երկրաշարժի սաստիկ ցնցմունք զգացուեր են, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահեր։

ՎԱՌՆԱՅԷՆ երէկ մայրաքաղաքս եկան 150 գաղթականներ, որք այսօր Մուտանիա պիտի ղրկուին։

ՄԱՐԱԽ.— Տրապիզոնի Պաֆրա գաւառակին մէջ մարախ երեւան եկած ըլլալով, հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են զայնս ջնջելու համար։

ՀՕՏԷՅՏԱՅԻ նախորդ կառավարիչ Րիւշտի փաշա երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

ՁԷՐՔԻՍԱՔԷՕՅԻ մէջ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, Թղթատարական ու հեռագրական կայարան մը պիտի հաստատուի։

ՃԱՄԲԱՆԵՐ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Խատըմքէօյէն սկսելով մինչեւ Պէօյիւքչէքմէճէ ու Տէրքոս ճամբայ մը պիտի շինուի, որուն համար հարիւր հազար ղրուշի ծախք մը որոշուած է։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՅԷ վարժարանին երկրորդ տնօրէն Գ. Տ'Օլիս, որ Ֆրանսա կը գտնուէր, երէկ մայրաքաղաքս դարձաւ Մարսիլիայէն եկող շոգենաւով։

ԱՐԿԱԾ.— Երէկ ի Խասքէօյ, աղիւսի գործարանի մը մէջ աշխատող Բաղէշցի Վարդան տիզմ հանելու պահուն ծովն ինկաւ ու խեղդուեցաւ։

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կրթական նախարարութեան արտօնութեամբ, Հէյպէլի կղզւոյն յունաց հոգաբարձութիւնը պարահանդէս մը կազմակերպած է ի նպաստ կղզւոյն յոյն վարժարանաց, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ գիշեր, նաւամատոյցի գազինոն։ Այս առթիւ, վիճակահանութիւն մը պիտի կատարուի նոյն դպրոցներուն ի նպաստ։

Մասնաւոր շոգենաւ մը շաբաթ գիշեր ժամ 2ին պիտի մեկնի Գրնալը կղզիէն դէպ ի Անթիկօնի, Բիւնիքօ եւ Հէյպէլի, այդ պարահանդէսին երթալ փափագողները փոխադրելու համար։ Նոյն շոգենաւը կիրակի առաւօտ ժամ 10½ին պիտի մեկնի Հէյպէլիէն, նոյն նաւամատոյցներն հանդիպելով։

ԱԶԴ.— Պէշիքթաշի Սբ. Աստուածածին եկեղեցւոյս վագըֆէն Սկիւտար Իճատիյէ Թէնսուք փողոց 2 եւ 4 թիւ երկու տուներուն կէսը մաճլուլ մնացած ըլլալով, Թաղական խորհուրդս՝ միւս կէսերուն տիրոջ հետ յիշեալ երկու տուներն ի վաճառ հանած է, ուստի ներկայիւս կ'ազդարարուի թէ՛ ո՛վ որ ծախու առնել կուզէ պարտի Թուականէս մինչեւ 31 օր ամեն ուրբաթ եւ կիւրակի առաւօտները դիմել ի խորհրդարան Թաղիս։

Ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ
Պէշիքթաշի
Ատենադպիր Ատենապետ
Մ. Ա. ԽԻՍՏԱՃԵՐՏԵԱՆ Թ. ԵՕՐՏԱՄԵԱՆ
8 օգոստ. 735 5—8

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 26 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ	
3 ամիս Լոնտրայի վրայ	109 $^{1}/_{8}$
3 » Փարիզի	23 05
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊՕՆՍՕԼԻՏԷ	
Երէկ երեկոյ գոց. (Միջաց. Դ. Սէրի)	24 26
Բերայի մէջ »	—
Առաւօտուն բացուեցաւ »	24 26
Կէս օրին »	24 24
Թահվիլաթը Օսմանիյէ, երէկ երեկոյ	— —
» ժամ 5ին	— —
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ	
Փոխառութիւն Ա. կրգ.	54 50
» Բ. »	34 50
» Գ. »	25 25
ԲԱԺՆԵԹՂԹՔ	
Սօսիէթէ Ժէնէրալ Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի Ժէնէրալ » »	7 16
Պանք տը Բօնտ » »	3
Օսմ. Շանժ է վալէօր » »	4
Րէժի Օսմ. Ոսկի	16 34
Թրամուէյ » »	590
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. » »	320
Րումէլիի երկաթուղի Ֆր.	86 50
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	33
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	
Օսմանեան ոսկի ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց »	87 18
Անգլիական ոսկի »	110 09
Մաքր Գերմանական ոսկի »	107 20
Իմբերիալ »	90 05
Քրիմինց »	[illegible] 15
Ռուպլ թղթադրամ »	8 74
Մէճ. արծաթ (տարբ.) »	107 38
Մանր արծաթ »	103
Մէթալիք »	97
Թասֆիյէ »	— —
Տալոս Ղալաթիոյ Սակարանի »	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 6 Սեպտեմբեր	
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 55
» » 4 ½ %	104 95
Օսմանեան բօնսօլիտէ Սէրի Դ.	22 62
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	485
Բրիօրիթէ Թիւքր (1890)	455
Օսմանեան երկաթուղի	87
» Րէժիի բաժնեթուղթ	386 87
Պանք Օթօման	583 75
Քրէտի Լիօնէ	776 25
Իտալական Ռանթ 5 %	84 20
Եգիպտական միացեալ	510
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 290
Օսմանիյէ (Օսմանեան բօնսօլիտէ)	412 50
ԼՈՆՏՈՆ, 6 Սեպտեմբեր	
Անգլ. բօնսօլիտ	97 50
Օսմ. » Սէրի Դ.	22 37
» » » Ա.	54 50
» » » Բ.	34 50
» » » Գ.	23 75
Օսմ. փոխառութիւն 1871	98 50
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	96 50
Պանք Օթօման	13 18
Այտընի երկաթուղի	11 50
Գասապայի երկաթուղի	13 50
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	100 37
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
Տօմանիա (փոխառ. Թոշիլոր)	102 75
Հելլենական 5 %	36
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 300
ՎԻԷՆՆԱ, 6 Սեպտեմբեր	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 40
» Փարիզի »	48 50
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	189 70
» երկաթուղի	49 30
ՊԵՐԼԻՆ, 6 Սեպտեմբեր	
Օսմանեան երկաթուղի	83 20
Օսմ. Րէժի	190
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 245
» Փարիզի »	80 40

ԹԻՖԼԻԶԷՆ ԼՈՒՐԵՐ
ՀՆՏԱԽՏԻ ՄԱՍԻՆ

Առաջարկուած էր, որ Թիֆլիսում մի քանի տեսակ մրգեղէնների առեւտուրը արգիլուի։ Այդ առաջարկը Թիֆլիսի առողջապահական յանձնաժողովը ձայների մեծամասնութեամբ մերժել է։

—Թիֆլիսի առողջապահական յանձնաժողովը որոշեց Կովկասի ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուին խնդրել, որ խոլերայի երկիւղ եղած տեղերում ուսումնարանների ամառային արձակուրդն երկարացնուի։

—Կարգադրուած է, որ այսուհետեւ եկեղեցիների բակերում թոյլ չտրուի մատաղացու կենդանիներ մորթել։

—Աւճալեան հրապարակում ձրի թէյարան ու ճաշարան է բացւում հաշտարար դատաւոր Մինաձիովարովի նախաձեռնութեամբ։ Բոլորովին չքաւորները ձրիաբար կ'ստանան ճաշ։

—Օգոստոսի 6ին Թիֆլիսի Միքայէլեան հիւանդանոցը բերին խոլերայով մի հիւանդ, մի հիւանդ էլ երկաթուղային հիւանդանոցը։ Օգոստ. 7ին քաղ. հիւանդանոց բերին երեք հիւանդ։ Գիշերը վախճանուել է մի մալական իւր տանը, մէկն առողջացել է, մէկը հիւանդանոցումն է մեռել եւ մի կին էլ իւր բնակարանում։

Առ 8 օգոստոսի, հիւանդանոցում կար խոլերայով հիւանդ հինգ հոգի։

Փօթիում օգոստ. 3ին հիւանդացել են չորս հոգի, առողջացել է 1 հոգի, եւ վախճանուել է 2 հոգի, մնում է հիւանդ 12։

—Երկաթուղու վարչութիւնը խնդրամտոյց էր եղել, որ իւր հիւանդանոցում եղած խոլերայով հիւանդներին Թիֆլիսի քաղաքային հիւանդանոցը փոխադրեն։ Այդ խնդիրը բժշկական վարչութիւնը մերժել է։

—Թիֆլիսի ոստիկանապետի օգնականը յայտարարել է, որ քաղաքային բժիշկները պարտաւոր են ձրիաբար բժշկել չքաւոր մարդկանց եւ քաղաքի կողմից էլ ախտահանութեան դեղեր բաժանել։

—Խոլերայի տարածման տեսակէտից վտանգաւոր է համարւում ոչ միայն Քուռից ջուր վերցնելը, այլ եւ Քուռի մէջ լողանալը։ Ուստի ամբողջ Քուռ գետի ընթացքով արգելուած է գետից ջուր վերցնել կամ մէջը լողանալ։

—Օգոստոսի -ին Թիֆլիսում խոլերայից հիւանդացողների թիւը եղել է 9, 8-ին հիւանդացող չէ եղել։ 9-ին մի հոգի է հիւանդացել։

—Փօթիում օգոստոսի 5-ին հիւանդացել է 2 հոգի, մեռել է 2 հոգի, իսկ առ 6-ն օգոստոսի մնացել է 6 հիւանդ։

—Օգոստոսի 10 եւ 11-ը Թիֆլիսում խոլերայով հիւանդացել է 2 հոգի, իսկ մէկը վախճանուել, այնպէս որ առ 11 օգոստոսի Միքայէլեան եւ երկաթուղու հիւանդանոցներում մնում էր 8 հոգի։

Փօթիում օգոստոսի 5—7 հիւանդ եղել է 8 հոգի, նոր հիւանդացել է 7 հոգի, վախճանուել է 3 հոգի, առողջացել է 4 հոգի, այնպէս որ առ 7 օգոստոսի մնում է 8 հոգի հիւանդ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Դաւաֆեան գատունը որուն յաջորդած եմ հաստատուած է շատ տարիներէ հետէ ի Պօլիս Զարմաքըլար Եօքուշ թիւ 20։ Այս անգամ կը ծանուցանեմ արգոյ հասարակութեան եւ ի մասնաւորի Պատ. Հոգաբարձութեանց եւ ազգ. ուսուցչաց, որ բաց ի Հայ. Տաճկ. Գաղ. գիտական դասագրոց եւ այլ ազգապիսի գրեանց, դպրոցական նոր շրջանի առթիւ ի վաճառ հանած եմ հետեւեալ դասագիրքը խիստ զոհացուցիչ պայմաններով։

	Ղր. Փր.
Աճէմեան Թ. Նոր քերականութիւն, աշխարհաբար լեզուի, Ա. տարի	3 —
Անդրէասեան, Ծաղկաքաղ հաւաքածոյք	4 20
Բարսեղեան Հ. Դիւաւորը	5 —
,, Աշխարհագիտ. սկզբունք	12 —
Գալըճեան Ա. Այնէի Միւնշաաթ, համառ.	2 —
,, ,, ,, ընդրձ.	12 —
Դարաքաշեան Ա. Մ. Գաղ. քերականութիւն, ըստ Օլէնտորֆի	15 —
Դարաքաշեան Ա. Մ. Արձագանգ Բարիզի (L'écho de Paris),	10 —
Դուրեան Եղէ Ծ. Վ. Բառագիտութիւն Հայ. քերականութեան	2 20
Դուրեան Եղէ Ծ. Վ. Ընթացք ի գրոց բարբառ.	5 —
Դուրեան Տորոս, Տաղք եւ Թատերգութիւնք	15 —
Էմիլ Օթթօ, քերականութիւն ֆրանսերէն լեզուի Ա. եւ Բ. մասր	15 —
Էքսէրճեան Տ. Տարերք Մայր. լեզուի Ա.	3 —
,, ,, ,, Բ.	4 —
,, ,, ,, Գ.	4 —
Թահմազեան Խ. Դեղագրութիւն, հայ. գաղ. համառօտ	2 —
Թահմազեան Խ. Դեղագր. գաղ. ընդրձկ.	20 —
Թէյեան Երաւագիտութիւն ընդարձակ երրորդ տպագր.	5 —
Թէրզեան Նոր Այբենարան ֆրան. լեզ.	1 20
Ժօրժ Հ. Ողջաբանութիւն Թարգմ. Էթմէքճեան	5 —
Հինդլեան Քանալի ընթերց. Անգ. լեզ.	3 —
,, Եւր, Ցատկաբանութիւնք, Առակք ֆրանս. լեզուի	10 —
Մօզեան, Հաւաքածոյ հատնտիր քերթ. հայ. մատենագրութեան	4 —
Ցալըքեանց Երթ. Հիւանդին բարեկամը	15 —
Շիշմանեան, Քերականութիւն գրաբար. լեզուի	4 —
Շիշմանեան Քերականութիւն հայ. գաղ. լեզուի	5 —
Ոսկեան, Ընթացք գաղ.է ի հայերէն Թարգմանութեան	2 —
Պօզաճեան Եզրան, Աշխարհ. պատկերզր.	4 —
,, ,, Թուաբ. ընդարձակ	15 —
Սէրվիչէն Եփ. Մանկատածութիւն 2 Հատոր	20 —
Տրպէյ, Առաջաբանութիւն, Թարգմ. Գ. Ներշապ.	15 —
Ֆէլէքեան Մանկեփունց կամ Նոր Ընթերցարան	2 —

736 4—16 ՊՕՂՈՍ ՊԱԼԵՆՑ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

Ի ՔԱՆԶԱՍ

Երբ գարնան հեշտաբոյր զեփիւռը թիթեռնիկներու թեւերուն շնորհալի բախմանց իսկ չկարենալով յաղթել, ծաղկանց գունափայլ թերթիկներուն հետ հազիւ կը խաղայ, հազիւ կրնայ գուրգուրանօք շոյել մեր երեսը և առաւելն մեզի զովութեան մը հեշտալի զգացումը հաղորդել մեզ, ո՞վ կը յուսայ թէ նոյն զեփիւռը կրնայ ստանալ՝ այնպիսի սաստկութիւն, այնպիսի զօրութիւն, այնպիսի կատաղութիւն որ հսկայի մը տուած աներազգոյ ապտակ մը սիրալից գգուանք մը համարուի անոր քով:

Հարցուցէք այս բանը Միացեալ Նահանգաց Քանզաս գաւառին մէջ Ուիլյամսթօնի բնակչաց, որոնք այն անմոռանալի ապտակը կերան անցեալ յունիսի 21ին, ժամը 6ին (Ը. Ե.):

Նմանը չտեսնուած փոթորիկ մը, կիկլոն մը, 8 քիլօմէդր երկայնութեան վրայ գառնալով, գառնալով անցաւ, քալեց և ուր որ անցաւ, անդ հանդիպած առարկայից գոյութիւնն ալ անցաւ: Այնպիսի ծառեր, որք մէկ մեթր տրամագծով հաստ կոճղեր ունէին, այսինքն երեք հոգի հազիւ կրնան գրկել՝ փետտուեցան վայրկենապէս, այնպէս ինչպէս մազէ թել մը կրնաք բրցնել: Ցորենի մշակեալ արտերու մէջ, գիտէք որ հովը փչելով ծովու նման ալիքներ կը ձեւացնէ. այս հովը այնքան սաստիկ էր որ բոյսերը, թեթեւ, բարակ, ժամանակ չունէին խոնարհելու, և որպէս թէ երկնային հրաշալի մանգաղ մը հասած ըլլար՝ մէկ վայրկենի մէջ ամբողջ արտը կը հնձէր ու կառնէր կը տանէր ասդին անդին փակցնելով սարսափահար հասկերը: Գետնախնձորը, որ ծնելէ առաջ թաղուած է, որ իւր ուտուելու մասը հողին մէջ կը պահէ, զարմանօք տեսաւ յանկարծ ինքզինքը մերկացած, դուրս ինկած հողէն և ցիր ու ցան եղած:

Ահագին քարեր, զորս չորս հինգ հոգի միանալով չենք կարող տանիլ, յանկարծ փոխադրուեցան 300 մեթր հեռուն, ինչ զօրութիւն, ինչ սաստկութիւն: Այն ծառերը որք կայուն մնալու անհաւատալի բաղդն ունեցած էին, շատ ցաւալի կերպարանք մը ստացած էին: Մէկ հատ տերեւ չէր մնացած վրանին, ձմեռուան կերպարանք մը ստացած պիտի ըլլային եթէ աւելի խեղճ վիճակ մը չունենային, հովին սաստկութիւնը անոնց կեղեւն ալ ամբողջապէս տարած չըլլար: Այո՛, ծառերուն կեղեւը սկրդած մաքրած էր այդ կիկլոնը:

Աւելի զարմանալին սա է որ, չէ թէ միայն գիմացրող ծառերուն կեղեւը մաքրած, այլ նաեւ հովին ուղղութեան դարձած կողմերը գտնուած մասերը գրեթէ տաշուած, մաշուած էին: Հովը, այն փափուկ հովը, այնպէս որպէս խարտոց մը, իրեն բերած փոշիներովը, աւազի հատիկներովը, չխած մաշեցուցած էր և խեղճ ծառերուն [illegible]:

Կիկլոնը վերջանալուն մօտ ստացած էր ամենէն մեծ սաստկութիւնը. և անցաւ գնաց, թողլով աւերակ վիճակի մէջ, 8000 մեթր երկայնութեամբ և 600 մեթր լայնութեամբ տարածութիւնը:

Ձմեռնանք ըսելու թէ ձմեռնային սառնաշունչ քամի մը չէր, այլ ընդհակառակն տաք հով մը, այնպէս ինչպէս որ մեք Պոլսոյ մէջ կզգանք երբ հարաւային հով կը փչէ: Տասնհինգ օրէ ի վեր չէր անձրեւած:

Փոթորիկին պահուն երկինք մասնաւոր կանաչ գոյն մը առած էր որ առաւել ահեղ կերպարանք մը կուտար երեւոյթին:

Ահաւոր հանդէս որուն մէկ հոգի մը պակսէր: Գ. Ֆէյ:

⁂

Գ. Ֆէյ, Փրանսայի նշանաւոր գիտուն աստեղագէտ, մասնաւորապէս ուսումնասիրած է կիկլոններու, այսինքն հովի արագ յորձանքներու մեքենական օրէնքները: Ասիկայ շատ դժուար գործ է. չէ թէ միայն յոյժ քաջավարժ ըլլալ հարկ է մեքենագիտութեան և չափական գիտութեանց, այլ նաեւ հարկ է գիտնալ բարձրագոյն բնագիտութիւն, այն որ մարմնոց, և մասնաւորապէս կազերէն մարմնոց, հիւլէներու ներքին ձգողական զօրութեանց և յառաջ եկած շարժմանց վրայ կը ճառէ: Այս ծանօթութիւնք գրեանց մէջ չկան և կամ շատ քիչ են, բայց Գ. Ֆէյի նման գիտուններ՝ եթէ հարկ ըլլայ՝ ինքնին կը գտնեն: Բայց ներկայ խնդրոյն մէջ դժուարագոյն պարագան փորձառական մեթոտին անկարելիութիւնն է: Ո՞վ կրնայ, փորձելու նպատակաւ, կիկլոններ, թայֆուններ յարուցանել: Անոր համար էր թէ Գ. Ֆէյ կը պակսէր այդ հանդէսին:

Այս գիտունը մեթէօրաբան-բնագէտ ըլլալէ առաջ աստեղագէտ է. և իւր բուն նպատակն աստեղագիտութիւնն ըլլալով հանդերձ ինքնաբերաբար, գրեթէ յակամայ, զբաղած է այս խնդրով: Տեսէք ինչպէ՛ս.

Հռչակաւոր գիրք մը շինած է, որ է Կոզմո-Բիւն Աշխարհէ: Այդ գրքին մէջ կը բացատրէ կամ լաւն ի [illegible] բացատրել թէ ինչպէս աշխարհները, երկրագունտն, արեգակն, [illegible] ուած են: Ասոնք, [illegible] կարծիք մ'է այս, առաջ [illegible] էին, այլ նուրբ, թեթեւ, ամպի նման, [illegible] հսկայ զարեւոր անդամներ [illegible], միջամած տարածութեան մը մէջ մոլորեալ կը թափառէին: Մենք ամենքնիս, ես, դուք, այս լրագրի թուղթն, ընթերցողն, ամենքս ալ այդ միգամածին մէջ հիւլէներ էինք, ցիր և ցան, [illegible] րամուած, իրարու խառնուած, անձեւ և անորոշ: Օրին մէկն, այդ միգամածը շարժումներ առաւ, այդ շարժումները ներքին հոսանքներ առաջ բերին, ներքին հոսանքները՝ ներքին յորձանքներ, յորձանքները, շարժող հիւլէներն իրար անցան, զարկին զարնուեցան, խառնուեցան, պարզ խօսելով՝ փական իրար, կազմեցին գունտեր, աստղեր, անոնց վրայ բնակիչներ եկն եկն: Խղճամիտ աստեղագէտ մը որ երկրի կազմութիւնը կ'ուզէ գիտնալ, պարտի ուրեմն, ըստ այս ենթադրութեան, միգամածներու կամ ասոնց նմանող, թէպէտ շատ հեռուէն նմանող կազերէն մարմնոց շարժումներ ուսումնասիրել: Եւ որովհետեւ երկրագնտի վրայ կիկլոններն են կենդանի օրինակ, ուրեմն կիկլոնները աստեղագէտին համար ուշադրութեան արժանի երեւոյթներ են: Ահա՛ այս պատճառաւ բաղձալի էր որ Գ. Ֆէյ գտնուէր ի Քանզաս, յունիս 21ին:

Ց. Ե.

Գաւառական լուրեր

ԵԴԵՍԻԱ, 11 Օգոստոս

Վեհ. Սուլթանի կողմէ վիճակիս Առաջնորդ Տ. Խորէն Սրբազանի շնորհեալ Առաջնորդական պէրաթը այս անգամ հոս ժամանած լինելով, Ազգ. Ժողովոց անդամներն անցեալ օր խմբովին շնորհաւորութեան գնացին Նորին Գերապատուութեան, վանքի բնակարանին մէջ, ուր յոտնկայս կայսերական պէրաթին ունկնդրելով՝ ջերմագին բարեմաղթութիւնք եղան վասն կենաց Օգոստ. Ինքնակալին:

Միւնոյն օրը, Սրբազան Առաջնորդը կառավարական պաշտօնատունն երթալով, Վսեմ. կառավարչին հաղորդեց կայս. պէրաթը, զոր Նորին Վսեմութիւն ընդունելով՝ համակիր բանիւք շնորհաւորեց Սրբազան Առաջնորդը դրուատելով անոր բազմամեայ բարւոք պաշտօնավարութիւնը:

Երեւելի ազգայինք և կառավարական պաշտօնատարք՝ հետզհետէ շնորհաւորական այցելութիւններ կուտան Ն. Գերապատուութեան:

—Անցեալ շաբթէն ի վեր Ասորոց Տ. Պետրոս Իգնատիոս Կաթողիկոսին Հռոմ. դաւանութեան յարած լինելու վերաբերեալ զրոյց մը՝ տարածուեցաւ քաղաքիս ասորւոց մէջ:

Ցայժ վերապահութեամբ կը նշանակենք սոյն տեղեկութիւնը, ինչպէս որ անհիմն էր յանցեալում Նեստորականաց Պատրիարքին վերաբերեալ համեմատ տարաձայնութիւնը:

—Ինչպէս արդէն մեծ յոյս կար, գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք ներկայիս թէ նիւթական մեծածախ գործերը մեծ մասամբ աւարտած լինելով, տեղւոյս Գեր. Առաջնորդ Հայրն յաջողեցաւ այս անգամ իւր կրթասիրութեան գործնական ապացոյցը տալ, համաձայնութեամբ Գաւառական Ժողովոյ, եկեղեցական կալուածներու արդիւնքէն վարկի գումար մը յատկացնելով յանուն դպրոցական բարենորոգման:

Այս նպատակի իրագործութեան վերաբերեալ նախապատրաստութիւնք սկսած են արդէն, և բարձրագոյն նախակրթարանի ծրագրով կրթական յարկը կը բացուի յառաջիկայ սեպտ. 1ին Ռուբինեան վարժարանի շէնքին մէջ, մինչեւ որ շինութիւնը մօտղրուած վարժարանական բազմայարկ հաստատութեան վերաբերեալ բարձրագոյն հաճութիւնը ստացուի:

Սրբազան Առաջնորդ Հօր առանձնայատկութեանց մին, որոյ համեմատ՝ սկսած գործի մը յաջողութեան համար ձեռք չը կծկեր, և անձնդիւր հոգ կը կրէ հարթել ամէն դժուարութիւն, փութաջանօք ըլլալով, ամէն ոք լիայոյս է արդէն թէ Նորին Գերապատուութիւն պիտի հաճի ոչ միայն նոյն բարձրագոյն նախակրթարանի գոյութիւնը դիւրանապէս առաւել եւս ապահովել, այլ և հետզհետէ կարգի բերել նաեւ արդէն գտնուած 3—4 տարրական նախակրթարանները:

—Վերջերս քաղաքիս մեկնեցան տեղւոյս զինուորական հրամանատար Ֆերիգ Էմին փաշան՝ յԱտանա, ուր փոխադրուած է այս կողմանց հրամանատարութեան կեդրոնը. և նախկին դատարանի նախագահ Ահմէտ Ֆայզը էֆէնտի ի Սղերդ՝ միւնոյն պաշտօնով:

—Քաղաքիս Վարչական Ժողովոյ և Դատական մարմնոց մասնակի վերակազմութեան խնդիրն, որ մարտ ամսէն սկսեալ տեղական և նահանգային կառավարութեանց միջեւ յարաբերական վիճակի մէջ էր, այս անգամ վերջնապէս կարգադրուելով, նոյն պաշտօնական մարմնոց վերանորոգումն ամբողջացաւ:

—Գաւառիս այս տարուան խաղողի բերքը առատ է. բայց բանջարեղէնք յոյժ վնասուեցան այն 2—3 շաբթուան արտակարգ տաքերէն, որք ազդեցին յուլիսի մէջ:

Գ. Կ. Ո.

ՄԻՔԱՅԵԼ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ

ՅԻՇԱՏԱԿԸ

ՊԱԹԱՎԻԱ, 4 օգոստոս

Վասն այն համառօտ այն բայցը կենսագրութեան, զոր դուք մայիսի 29ին ձեր պատուական լրաթերթի սիւնակներումն տպագրեցիք Ազնիւ Աբրահամ էֆ. Այվազեանի Շար. Հայ-Կենսագրութեանց երրորդ հատորէն, կը գամ ես՝ որ հանգուցեալ Աղա Միքայէլ Մարգարեանի բարեկամը կոչուելու պատիւն ունեցայ, նախ իմ մասնաւոր շնորհակալութիւնն յայտնել թէ՛ ձեզ և թէ ազնիւ Այվազեանին: Թոյլ տուէք ինձ հետ այնու, մատնանիշ անել մի սխալութիւն որ սպրդած է այդ՝ այլ ամենայն տեսակէտով՝ սիրուն կենսագրութեան մէջ, այն է, բարեկամիս «Հնդկաստան այցելելն», որ տեղի չէ ունեցած:

Տպարանի հաստատութեան մասին շատ զրոյցներ ունեցայ ընդ հանգուցեալ բարեկամիս, և ի վերջոյ աւարտեցինք որ Աղա Միքայէլն նամակաւ դիմէ Բաթաւիոյ ազգային վարչութեանն, և տողերիս շարադրողն ես խոստացայ թէ առանձին նամակ գրել ի Բաթաւիա, և թէ բերանացի իւր առաջարկութեանն զօրավիգն լինիլ՝ երբ վերադառնայ Ջավայի մայրաքաղաքն: Բաթաւիոյ մեր ազգայինք, հաւատարիմ մնալով իւրեանց բարի համբաւին ազգապատկան խնդիրներում, Աղա Միքայէլի առաջարկն պատուեցին, ցանկացեալ գումարն հասուցանելով նմա: Ահա՛ իսկական որպիսութիւն գործոյն, զոր գրեցի ի սէր ճշմարտութեան: Որպէս յաւելուած, մին երկու բառ ես ի յիշատակ մեր երեց եղբօրն:

Աղա Միքայէլ Մարգարեանի մահն՝ մեծ կորուստ էր և մի անբուժելի վէրք նոցա սրտին, որոց ի կենդանութեան պատուեց՝ իւր բարեկամութեամբն: Միայն նոքա քաջ կը ճանաչէին այդ վեհանձն մարդասէրն, որք բաղդաւորութիւն ունեցան նորան ի մօտոյ ուսումնասիրել: Թէեւ տակաւին չը կարողացան մանք նորա շաւիղն կոխել, սակայն և այնպէս պարտին նմա այն ջերմ զգացումներն — շատ կամ փոքր — զորս կը տածեն առ մերայինս: Ես կասեմ մեռաւ ու չը մեռաւ մեր ազնիւ բարեկամն, քանզի մեռաւ զկնի շատերի կենդանութիւն տալու, և այս կենդանութեան մէջ ինքը անմահ մնաց և կը մնայ: Թէհրան այցելած ժամանակումս, բաղդաւորութիւնը ունեցայ թէ՛ բարեկամիս հաստատած դպրոցն և թէ նորա սաներն տեսնելու. յայնժամ իսկ ես ինձ ասացի, «այս երիտասարդներն փայլուն ապագայ կը խոստանան և իւրեանց փայլունութեամբն կը ցոլացնեն, կը պայծառացնեն այն անմահ յիշատակն, որ առաջին անգամ կրթութեան կենսատու հուրն նոցա մէջ արծարծեց և ծաւալեց: Թերեւս 1886 թուականն մօտաբերեն այդ ազնիւ երիտասարդներն և ընդ նմին նրան որ այս տողերն կը գրէ և որ սակայն այլ զուարճալի օրեր անցուց իւրեանց ընկերակցութեան մէջ:

՝Անշուշտ պիտի յարգեն այդ երիտասարդներն իւրեանց բարերարի վերջին բաղձանքը և չեն խնայել ո՛և է ջանք, իր մտադրած թերթի հրատարակումն իրականացնել. որով մասամբ եւեթ վճարած կը լինին իւրեանց երախտագիտութեան պարտքն ազգիս անկեղծ բարեկամին: Մեր առաջին նպատակն էր Նոր-Ջուղայում մի հայերէն թերթ հրատարակել, ուր արդէն տպարան ունենք հանդերձ ամենայն սարիքն, սակայն այն ժամանակ Գրիգորիս Առաջնորդը՝ մականուանեալն «[illegible]», արգելք հանդիսացաւ մեր ձեռնարկին, մինչեւ արքայորդի քաղաքապետին զայն ձեռնարկն կը քաջալերէր:

ԲԱՐՍԵՂ ՏԷՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԿԱԹՆՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԸ ՍՆՈՒՑԱՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՈՐԾԱԾՈՒԱԾ ՀՈՒՄ ԿԱՄ ԵՓՈՒԱԾ ԿԱԹ

Բ.

Կնոջ կաթին՝ իւր բաղադրութեամբը մօտեցողը կովուն և իշուն կաթն է. այծու կաթին համն ու հոտը ուրիշ է. իւր մէջ շատ քայքէն պարունակելուն համար նորածինները չեն կարող զայն մարսել, բայց երբ տղան մի քանի ամսուան ըլլայ, կրնայ գործածուիլ, մինչեւ իսկ երբոր այծը վարժուի թոյլ տալու մանուկին՝ իւր ստինքը ծծելու: Իշու կաթը թեթեւ է և շուտ կը մարսուի, բայց շատ ալ կը խմորուի, մինչեւ իսկ եթէ եռացած ըլլայ ասոր համար գործածելու ժամանակ թարմ կթելու է, ուսկից մէկ կամ երկու օրուան մէջ կամ երկու լիտր կրնայ կթուիլ: Մատակի կաթը կնոջ և կովու կաթին մէջտեղը կը բռնէ իւր ծանրութեամբը, ոչխարինը շատ կարագ կը պարունակէ. բայց այս երկու անասնոց կաթը արհեստական կաթնտուութեան մէջ չը գործածուիր:

Արհեստական կաթնտուութեան մէջ ամենէն աւելի գործածութեան յարմարը կովուն կաթն է, բայց ասոր կաթն ալ կրնայ փոփոխման ենթակայ ըլլալ, ոչ միայն հիւանդութեանց պատճառաւ՝ այլ և իւրենց առած սնունդին համեմատ, ինչպէս նաեւ ձեռքերը աղտոտ մարդոց կողմանէ կթուած ատեն և կամ եթէ կթուած ժամանակ ստինքները լուացուած չըլլան, նաեւ յախճապակէ, պղինձէ, կապարէ և կամ չը մաքրուած շիշերու մէջ պահուելով, ինչպէս նաեւ ամաններու բերանը բաց ձգելով. այս միջոցին օդը կաթին մէջ կը մտնայ և նորա խմորման և մածուելուն պատճառ կ'ըլլայ: Կաթին խմորումը արգիլելու համար կաթնավաճառները կաթին մէջ [illegible] (bi-carbonate de soude) կաւելցնեն որ բնաւին օգուտ մը չունի. ուստի եթէ կուզենք լաւ և անարատ կաթ ունենալ, պէտք է օրը 2 կամ 3 անգամ կովուն փարախը երթալ և կաթ կթել տալ, բայց նախապէս կովուն առողջութեան վրայ ապահով ըլլալու ենք, ինչպէս նաեւ հակել կթող անձանց ձեռաց մաքրութեան վրայ և եռացած ջրով կովուն ստինքը լուալ տալ և յետոյ պահել այնպիսի աման մը մէջ որ կանխաւ տաք ջրով լուացուած է և բերանն ալ լաւ մը գոցել. ահա այս պայմաններով միայն հում կաթը կրնայ արհեստական կաթնտուութեան մէջ գործածուիլ. բայց երբ այս պայմանները չը կրնան ի գործ դրուիլ, պէտք է կաթը եռացնել և ապա գործածել:

Շատ անգամ կովուն կաթը ջրով կը խառնեն և կամ կաթին սերը առնելով կը խարդախեն, ասոնք առողջութեան վնասակար չեն և Donnéի և կամ Marchandի կաթնաչափով կրնան հասկցուիլ, նաեւ կրնայ bi-carbonade de soudeով, գումարենով, ուղիղով, borax (թէնէքար)ով խարդախուիլ, որոնց ներկայութիւնը քիմիական և մանրադիտական փորձերով կը հաստատուի:

Գալով կաթի լաւ տեսակէ ըլլալը հասկնալու մասին, կնոջ և կամ կովու կաթէն մի քանի կաթիլ կառնէք և գաւաթ մը ջրոյ մէջ կը կաթեցնէք, եթէ լաւ տեսակէ է՝ ջրոյ յատակը կերթայ օձաձեւ և ի վերջոյ կը հալի, բայց երբ կաթեցուած ատեննիս իսկոյն հալի, այն ատեն իր մէջ գտնուած սննդարար նիւթոյ քիչ գտնուիլը կը հասկցուի, (այս փորձին համար առաջին անգամ կթուած կաթը առնելու չէ որովհետեւ շատ ջուր կը պարունակէ), նաեւ եղունգի, ժամացոյցի, ապակիի և կամ հայելիի վրայ կաթիլ մը կը կաթեցնենք որ եթէ չը տարածուի՝ լաւ տեսակէ է, արծաթէ գդալի մը մէջ կաթեցնելով ալ լաւութիւնը կը հասկցուի ուր քիչ շատ հաստ խաւ մը կը ձգէ քիչ վերջը:

Ինչպէս ըսինք, արհեստական կաթնտուութեան համար կովու կաթ գործածելու է անարատ եւ կամ պաղ ջրով և թեյի ջրով խառնելով: Հում կամ եփուած անարատ կաթը շատ անգամ տղոց կողմանէ, մասնաւորապէս նորածիններու կողմանէ չեն կրնար մարսուիլ, շատ անգամ տեսնուած է որ տղաք կաթը խմածնուն պէս կը փսխեն առանց կարենալու մարսել որուն մէջ քիչ շատ ալ մածն կը գտնուի, ոմանց կղկղանքը շատ գէշ կը հոտի, ոմանք ալ կանաչ լուծմունքներ կունենան, որուն մէջ չը մարսուած քաղցին կը նշմարուի. երբոր ասոնք մեր մայրերը տեսնեն ակռայ հանելուն կը վերագրեն, բայց այնպէս չէ սոյն պատճառը կաթն է, եթէ կաթը փոխենք եւ կամ քիչ տանք և կամ ջրով խառնենք՝ այն անպատեհութեան առաջքը կրնանք առնել: Մարսողութեան սոյն խանգարումը կաթին մէջ գտնուած նիւթոյ շատութենէն յառաջ կուգայ, զոր պէտք է ջրով չափաւորել որպէսզի մարսողութիւնը [illegible], որովհետեւ այս պարագայից մէջ դեղ գործածել բնաւ օգուտ չունի:

Կաթը ջրով խառնելը շատերը կարգիլեն, բայց եթէ կուզենք կովին կաթը իւր բաղադրութեամբը կնոջ կաթին հաւասարեցնել և կովուն կաթին մէջ գտնուած քազէինը բոլորովին մարսեցնել, պէտք է տղուն տարիքին համեմատ եռացեալ ջրով կաթը խառնենք և ապա գործածենք:

Գալով աւելցնելիք ջուրին քանակութեանը, նորածիններու համար մէկ մաս կաթին մէջ 2 կամ 3 անգամ պարզ և կամ թարմ եփուած թէյի ջուր և մէկ ապուրի գդալ ալ շաքար դնելու է. սերը առնուած կաթը ալ աւելի կը մարսուի, եթէ տղուն մարսողութիւնը լաւ վիճակի մէջ է տակաւ առ տակաւ ջուրը պակսեցնելու է, երբ տղան 4 կամ 5 ամսուան ըլլայ ջուրը բոլորովին վերցնելու է, որովհետեւ անարատ կաթը այլ եւս կրնայ մարսուիլ:

Վերջապէս սառնոց միքրոպի կաթ ունենալ անկարելի է, ըստ Պիթէրի ամէն միլիմէթրը քառակուսի կաթին մէջ 2500էն 25000 միքրոպ կը գտնուի, ճիշդ է որ միքրոպներուն շատը անվտանգ է, բայց մեծ մասն ալ հիւանդութեանց պատճառ կըլլան, ինչպէս կեղծմաշկի, ժանտատենդի, կարմրախտի, թանքի, հիւծախտի միքրոպները և այլն, և այլն:

Վերոյիշեալ միքրոպներուն վտանգաւոր ըլլալը ամեն պարագայից մէջ հաստատուած է, կաթն ալ սոյն անտեսանելի արարածոց շատնալուն լաւ վայր մը ըլլալուն համար կրնանք կաթը խմելով խել մը միքրոպներ կուլ տալ զորս կարելի է փճացնել կաթը եռացնելով:

Ուրեմն մանուկներու տրուած կաթերը միշտ նախապէս եռացնելու և ապա գործածելու է:

ԳԱՌՆԻԿ ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՀԱՅՈՑ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Թիւ 1, Եէնիչէ փողոց, Բերա

Ուսումնարանին դասերը վերստին պիտի սկսին առաջիկայ սեպտեմբեր ամսոյն 1ին (Ը. Տ.):

Ինչպէս ծանօթ է արդէն ուսումնասէր ազգայնոց, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Ուսումնարանը՝ որ չորրորդ դպրոցական տարեշրջանը կը մտնայ, մայրաքաղաքիս ՄԻԱԿ դպրոցական հաստատութիւնն է, որ կանոնաւոր կերպիւ երկրորդական դասական կրթութիւն (Enseignement secondaire classique) կ'աւանդէ Եւրոպայի Լիսէ, Գոլէժ և Ժիմնազ կոչուած վարժարաններուն պէս, ուստի Ուսումնարանին ծրագիրն սոյն վարժարաններուն յար և նման է, բաց ի ըստ պիտոյից և պահանջմանց երկրիս՝ եղած քանի մը փոփոխումներէն և յաւելուածներէն:

Այս կրթութեան գլխաւոր առաւելութիւններէն մէկն՝ ուսումնաւարտ աշակերտներուն Եւրոպայի բարձր վարժարաններու և Համալսարաններու պատասխանութեանց [illegible] հետեւիլ կարենալն է:

Ուսումնարանին վկայականները հաւասարազօր պիտի ճանչցուին Գաղղիոյ Լիսէներու baccalauréat ès lettres և ès sciencesի վկայականներուն:

Ուսումնարանին ընթացքը տասնամեայ է, սկսեալ ինններորդ դասէն որ խոնարհագոյնն է, մինչեւ իմաստասիրութեան դասը:

Ուսումնարանին մէջ դպրութիւնք և գիտութիւնք միեւնոյն խնամով կը դասախօսուին:

Դասերն յանձնուած են ուսուցչական խմբի մը՝ որ կը բաղկանայ մայրաքաղաքիս ամենէն ընտիր և փորձ դասատուներէն, և Բարիզէն յատկապէս բերուած առաջնակարգ ուսուցիչներէն. թէ՛ այս մասին և թէ՛ ուրիշ մասերուն մէջ խնամակալութիւնն ամէն ջանք ի գործ կը դնէ՝ պէտք եղած բարւոքումները հետզհետէ կատարելու, որպէսզի Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆՆ եւրոպական նմանօրինակ կրթարանաց կատարելութեանը կարենայ հասնիլ:

Ուսումնարանն ունի նաեւ նախակրթարան մը, որուն ընթացքն երկամեայ է և ուր կընդունուին վեց տարեկան աշակերտք՝ Ուսումնարանն անցնելու պատրաստուելու համար:

Մանրամասնութեանց և ընդունելութեան պայմաններուն տեղեկանալու համար՝ պատուական ազգայինք կրնան ամէն օր մինչեւ կէս օր տեսակցիլ Տնօրէնին հետ, Ուսումնարանը:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. Գ. Լուսաւորիչ Ուսումնարանի.
Բերա, 25 օգոստ. 1893
776 1—4

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Վարժարանս կը վերաբացուի Սեպտեմբեր 1, Չորեքշաբթի, եւ դասընթացք կ'սկսին Սեպտեմբեր 6, Երկուշաբթի առաւօտ:

Տնօրէնը պատրաստ է ընդունիլ իր վարժարանին մէջ այն անձինքն որք աշակերտաց մասին կ'ուզեն տեսակցիլ իր հետ:

1893 օգոստոս 24 Հիմնադիր-Տնօրէն
Իւսկիւտար Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
2—4

ՄԷՃՏՈՒՑՃԵԱՆ

ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ

Հիմնական եղանակաւ կ'աւանդէ լեզուագիտական եւ ուսումնական ճիւղերը, վկայեալ եւ փորձառու ուսուցիչներու ձեռքով:

Նոր տարեշրջանը կը սկսի Սեպտ. 1ին: Ինչ ինչ բարեփոխումներ յայտագիրն աւելի եւս ճոխացուցած են: Կ'ընդունուին գիշերօթիկ եւ ցերեկեայ աշակերտներ եւ միայն ցերեկեայ աշակերտուհիներ դիւրամատչելի պայմաններով:

Այն պատ. ծնողք որք կը փափագին վարժարանիս վստահիլ իրենց մանկագին զաւակաց դաստիարակութիւնը, կը հրաւիրուին տեսակցիլ Տնօրէնին հետ, Յենի-Գաբու, Փափազեան ամիրայի ծովեզերեայ ապարանը, հաւաստի լինելով թէ՝ [illegible] բոլոր ուսանողաց տարուած ընտանեկան խնամքը եւ ամեն տեսակէտով ի գործ դրուած աչալուրջ հոգատութիւնը, ինչպէս ցարդ, յետ այսորիկ եւս լի ու լի պիտի համապատասխանէ ընդհանուր բաղձանաց:

Հիմնադիր-տնօրէն
722 2—4 Դ. Գ. ՄԷՃՏՈՒՑՃԵԱՆ

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ ԱՄՔԱՆԱԶԵԱՆ

ԳԱՏԸՔԻՒՂ, ՊԱԶԱՐԻՑԷ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 5

Բացումն սեպտեմբեր 1

Մանկապարտէզս, ուր կընդունուին 3էն 9 տարեկան երկսեռ մանուկներ, հաստատուած է, Ֆրէօպէլեան հրահանգաց համաձայն, բարձրադիր վայրի մը մէջ, հաստատուն շինուածով լուսաշատ եւ օդաւէտ սենեակներով: Հաստատութիւնս, երեք դասարաններու բաժնուած ծրագրով մը, կը խոստանայ տալ ազգային մանկութեան, կարող մանկավարժուհեաց ձեռամբ, ֆիզիքական, բարոյական եւ մտաւորական խնամեալ դաստիարակութիւն մը եւ պատրաստել զանոնք ըլլալու ԽՈՐՀՈՂ եւ ԱՇԽԱՏՈՂ էակներ:

Բաց ի Ֆրէօպէլեան նուէրներէն, մանկապարտէզս ունի դաշնակ մ'ալ որով սանիկները պիտի երգեն, պարեն եւ կատարեն իրենց մարմնամարզական բոլոր խաղերը: Բաւական ընդարձակ պարտէզի մը մէջ իւրաքանչիւր սանիկ պիտի ունենայ նաեւ իր մասնաւոր փոքրիկ ածուն ուր պիտի վարժի իր ձեռամբ մշակել եւ հասցնել զանազան յարմար ծաղիկ եւ բանջարեղէն, ըստ Ֆրէօպէլեան հրահանգաց:

Առաջին տարիէն սկսեալ սանիկները մայրենի լեզուի հետ պիտի վարժին գաղղիերէն խօսակցութեան:

Մանկավարժուհին Օրդ. Տիկին Մատաթեանց կը նուիրէ վեհանձնաբար իւր աջակցութիւնը մանկապարտէզիս կազմակերպութեան եւ ուղղութեան մասին:

ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ, ՋՈՒԱՐԹ ԿԵԱՆՔ, ՄԱՅՐԵՆԻ ԽՆԱՄՔ: ընդունելութեան պայմաններու եւ ծրագրի մանրամասնութեանց համար Պատ. ծնողք կրնան տեսակցիլ մանկապարտէզիս մէջ, ամէն օր, ժամը 7—10, ըստ Թրքաց:

Տնօրէնուհի Հիմնադիր-Տնօրէն
ԿԱՐՏԻՆԷ ԱՄՔԱՆԱԶ ՄԻՀՐԱՆ ԱՄՔԱՆԱԶ
755 5—10

ՄԷԶՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ

[illegible]

Կրթական հաստատութեանս՝ ուր կ'աւանդին նախնական եւ երկրորդական ուսմունք եւ գիտութիւն, վերաբացումն նոր տարեշրջանիս կսկսի ամսոյս 30ին երկուշաբթի օրէն, եւ դասախօսութիւնք 6րդ չորեքշաբթի, սեպտեմբեր 1էն:

Աշակերտուհեաց ծնողք կամ պաշտպանք նախ պարտին ներկայանալ Տնօրէնութեանս անձամբ կամ փոխանորդով, ի խորհրդակցութիւն փոխադարձ պարտաւորութեանց եւ ապա յանձնել իրենց զաւակները կամ պաշտպանեալ դպրոցական դասատուութեանց:

Այն ծնողք՝ որք կը փափաքին ի նորոյ իրենց աղջկունքը գիշերօթիկ կամ ցերեկեայ յանձնել մեր խնամոց եւ դաստիարակութեան, կարող են դիմել ամեն առաւօտ ի վարժարանս մանրամասն տեղեկութեանց համար. իսկ գաւառներէ գալիք աղջկանց ծնողք, եթէ անձամբ կարող չըլլան գալ, ցոյց տան իրենց փոխանորդներն՝ որոց կը հաղորդուի պայմանները ընդունելութեան աշակերտուհեաց:

Հիմնադիր-Տնօրէն
Մ. Ս. ՄԷԶՊՈՒՐԵԱՆ
Իւսկիւտար Իճատիյէ 754 5—6

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ԳԱՏԸ ՔԷՕՅ

Կը բացուի վերստին Սեպտեմբեր 2/14ին, հինգշաբթի օրը: Նոր շրջանիս կը սկսի նաեւ առաջին անգամ Գերմանական լեզուի դասախօսութիւնք՝ ըստ խնդրանաց շատերու, առանց սակայն պարտաւորիչ ըլլալու:

ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ
753 5—5

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՂՋԿԱՆՑ

[illegible]

Անգլ. բարձր վարժարանն աղջկանց՝ պիտի վերաբացուի երկուշաբթի, 18 Սեպտ.:

Աշակերտուհի առնելու համար կարելի է դիմել դպրոցը Սեպտ. 1էն սկսեալ, կամ նամակաւ՝ ուղղել դպրոցին քարտուղարին:

Հասցէ՝ English High School for Girls, № 353 Grand Rue de Péra, Constantinople. 779 1—10

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՔՈԼԷՃ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ ՖՕՐ ԵՂԲԱՐՑ

Բերա, Գումպարաճը, [illegible] փողոց Թիւ 2-4

Վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ սեպտ. 8/20ին:

Քոլէճին յայտագիրը կը համապատասխանէ ֆրանսական համալսարանի յայտագրին:

Օտարազգի աշակերտներուն իրենց մայրենի լեզուին ուսուցումը դիւրացնելու եւ այսպէս համակերպելու համար բազմաթիւ ծնողներու փափագին, քոլէճը՝ դասերու կանոնական ժամերէն զատ, Թուրքերէնի, Յունարէնի եւ Հայերէնի դաս ալ հաստատուած է:

Այս դասեր ձրի են: Աշակերտները պիտի կրնան կատարելապէս հետեւիլ այս դասերու իւրաքանչիւրին, ինչպէս կարելի է դատել անոնց յատկացուած ժամերէն:

Յունարէն, ամեն օր. — Թուրքերէն, շաբաթը չորս ժամ. — Հայերէն, շաբաթը երեք ժամ:

760 5—20

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԲՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ

ԼԱՆՕԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղերուածներու:

ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մասին, և գոյնի պահպանման:

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արիւնբերութեանց:

Կը վաճառուի ամեն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ:

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս
Մ. Ս. ՖՐԼՕՅԼԻՆ

Կալաթա, Միրթէքեանի փողոց, Գրինեան խան: 398

ԳՐԱՏՈՒՆ Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՓՈՍԹԱՀԱՆԷԻՆ ՄՕՏ ԹԻՒ 4

Դպրոցաց վերաբացման առթիւ ուսուցիչք, ծնողք, եւ ուսանողք կը հրաւիրուին իրենց գրենականներուն համար մի անգամ Գրատունը դիմել, ուր պիտի գտնեն ամեն տեսակ դասագիրք Թուրքերէն, Հայերէն եւ գաղղիերէն սկսեալ ''Այբբենէն'', մինչեւ ''բարձրագոյն'', կարգի ուսանողաց գրքերն, ինչպէս նաեւ ամեն ''դպրոցական պիտոյք'':

ՈՐՈՇ, ԱԺԱՆ ԳԻՆԻ, ԲԱՑԻ ԿԱՆԽԻԿ. մեծաքանակ գնմանց համար ալ ''մասնաւոր զեղչ'':

763 2—12

ՏՈՔԹՈՐ Ա. ՄՈՍԿՈՖԵԱՆ

Բժշկական ուսումը Փարիզի բժշկական համալսարանին մէջ աւարտելով Կ. Պոլիս վերադարձած եւ բնակութիւնը ի Կէտիկ-Փաշա համանուն պողոտային վրայ Թիւ 81 տան մէջ հաստատած է:

Ամեն տեսակ հիւանդութիւն կը դարմանէ եւ միանգամայն վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ:

Իբրեւ մասնագէտ մանկաբարձութեան՝ կը խնամէ նաեւ կանանց ծննդական գործարանաց ախտերը ինչպէս նաեւ նորածին եւ փոքրիկ տղայոց հիւանդութիւնները:

Իրեն դիմող աղքատ հիւանդները ձրիաբար կը դարմանէ ժամը 7էն վերջը, երկուշաբթի օրերն [illegible] մարդիկ՝ իսկ ուրբաթ օրերը կանայք:

Չորեքշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 8էն վերջը Սուլթան Մահմուտի դամբարանի դիմաց Համբիկ էֆ. Եմիրզեանի դեղարանը իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ: 729 7—39

ԴԱՐՈՒՍ ՄԵԾ ԳԻՒՏԸ

«Կեանքի երիտասարդացում և երկարացում Կոտինօ Էլիքսիրով, միակ անվտանգ դարման ընդդէմ «Անկարողութեան»: Ուզեցէք Էլիքսիր Կոտինոյի վարչութենէն, Փարիզ, Ս. Լազար փողոց, Թիւ 7, բացատրիչ տետրն, որ պիտի ղրկուի ձրիապէս:

Սրուակը՝ 20 ֆր. 3 սրուակը 50 ֆր.

Ի Պոլիս կը վաճառուի «Բանդիկոյի բրիտանական դեղարանը և ի Տրապիզոն, յանձնակատար Պ. Պ. Բուսի եղբարք:

ՄԻՍՔԷԹ

Նրբանոյշ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ ըստ ամենայնի զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու ատոք ձեռնցի համար բժշկաց կողմանէ իսկ յանձնարարուած օղին եւ մաստիքան՝ ՄԻՍՔԷԹ մականուամբ եւ կնքեալ շիշերով ու որոշեալ գինով՝ ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը: Ի Ղալաթիա սամ. Պանրային կարգը Եուսուֆ Իզզէտին էֆէնտի խանին տակ Միսքէթի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ դեղարանները: Բերայի նշանաւոր զարեփառուտները: Ղալաթիա Դոմինիօն խանին մէջ Պօղոս աղայի ճաշարանը: Վօյվօտա փողոց Թիւ 9, Քիւբէքճիլէր փողոց Խալիկ աղայի Թիւ 27 ճաշարանը: Եամաղճըլար փողոց Արթին աղայի Թիւ 199 զբօսարանը: Մոմխանէ փողոց Թիւ 111 Մակարէն Ռիսա խանութը: Թօփխանէ ծխավաճառ եանիի Թիւ 1 խանութը: Կամուրջին վրայ Վափորի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Ստեփան հաճի Դաւթի խանութը: Եէնի Ճամիի Նաւամատոյցին դէմ Թիւ 12, ի Պոլիս Հաճօբուլօ խանին կից Մէհմէտ փաշա խաս Թիւ 4: Մեծ Շուկայ Մահֆազաճըլար փողոց [illegible] Թիւ 9 ճաշարանը Բերա Հաճօփուլօ շուկային մէջ Թիւ 10: Ղալաթիա Սէրայի կից Թիւ 57: Ղալաթիա Սէրայի դէմը փողոցը Քիլիոիի Թիւ 6 խանութը: Հալէպ Ճարշըսի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ Փողոց շարաբավաճառ Հաճի Աբրահամ աղայի Թիւ 54 խանութը, Թաքսիմ Պաշը Սերոբէ Անանեանի Թիւ 40 մթերանոցը: Ի Գում-գաբու [illegible] Հաճի Միհրան Աղայի Թիւ 21 խանութը: Ի Լանկա. Թուլումպա Մէյտան [illegible] Թիւ 113 զբօսարանը:

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ: 691

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11.141.290
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2.794.012

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4.146.418
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ամենայն երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան. Միայն Հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասներն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 հ. սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Զաթալճա խըթիքեամաթընա մէմուր Թօփճը 1ինճի վէ 2ինճի ալայլարը իլէ 2ինճի Օրտուի հիւմայունա մէնսուպ խըթիքեամ պէօլիւկի լէֆրատը չահանէսինին խարճլըքլարընէ միւգթազի նանը աղիզին Թալխիյէ մուգավէլէսի միւտտէթինին ինղաւ ազուսթոս նիհայէթինտէ խիթամ պուլաճաղը ճիհէթլէ միւզայէտէյէ վազ օլունարագ 100 գըէէ ճէտիտ տաքիէէ մուգապիլ 128½ գըէէ ճէտիտ նանը աղիզ իթա իթմէք իւզրէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղունտան մըգտարը մէզքիւրէ գամմ խուրէք մէզքիւր նանը աղիզ Թալխիյէսինին Թէահիւտինէ Տէրսաատէ Թէ Թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 77 2—3

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

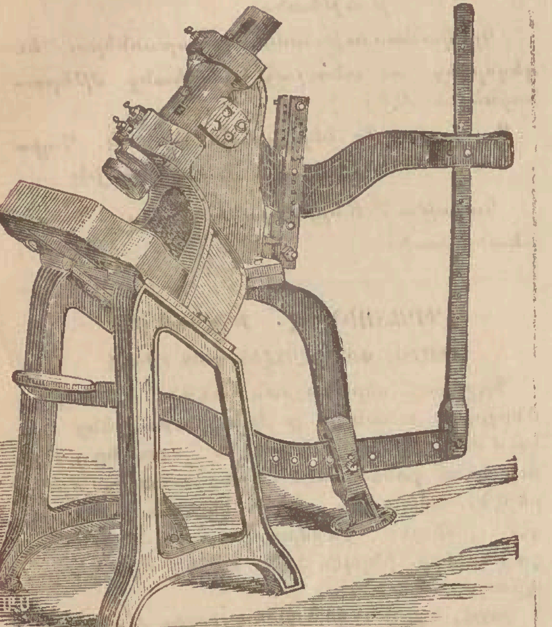

Յեղափոխութիւն Բիւրեղեայ արհեստագործութեան մէջ Մաքրութեան, Բարեխնամութեան, աժանութեան

Թէյի, լօգումի, հէլվայի, խավեարի, բէհէկի, խահվէի, շաքարի, սիկառի, Թութի և այլ բազում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամեն տեսակ կաներ, պարտէզի դոյլեր, լուացարաններ, եւն. եւն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած։

Դիւրամատչելի ամենուն։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ՛ Պոլսէն և թէ՛ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահճէ-Գաբու, Բասիմ Բաչա խանի դէմ։

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ.	23/4	Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 3ին յետ միջօրէի։
Գշ.	24/5	Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ. ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով.
Կշ.	25/6	Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ.	25/6	Սուրհանդակ գծի փոքր Ասիոյ նաւահանգիստներու մինչեւ Պաթում առաւօտեան ժամը 11ին։
Շ.	26/7	Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.

Ազդ.— Յուլիս 24/5, երեքշաբթի օրը կ. պ. գծի գծոյ Սուրիոյ նաւահանգիստներու մեկնող սուրհանդակը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Պիրէոսի Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ [illegible]։ 605

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պաթումի մէջ կանոնաւոր գծի բանող

«Անադոլի» շոգենաւը սեպտ. 11ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ռ. Ն.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Նովոռոսքի, հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում։

«Սիրքասի» շոգենաւը, սեպտ. 12ին Մարսիլիա պիտի ուղեւորի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ապրանքի և ուղեւորութեան

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալն
ԹԻՄՈԹԷ ՐՈՊՈՒԼ
477 [illegible]

ԳՕՆԵԱՔ

ՄԷԹԱՔՍԱՍԻ ՄԷԹԱՔՍԱՍԻ

Համաշխարհային սպառում հարազատ հելլենական խաղողի գինիէն պատրաստեալ Ս. և Ի. և Ե. Մէթաքսաս եղբարց. Յանձնակատար արքունեաց Ն. Վ. Թագաւորին (15 դեկտ. 1892, Արքունեաց Ն. Թ. Բ. Թագաժառանգ Կոնստանդինոսի (16 Յուն. 1893) և այլ և այլ հիւանդանոցաց. գրաւոր յանձնարարութիւններով վաւերացեալ թէ՛ ներքին և թէ՛ արտաքին նշանաւոր ազգի բժիշկներէ եւ քիմիագէտներէ որոց անունքը կը տեսնուին իւրաքանչիւր շիշի վրայ փաթթուած վկայագիրներուն մէջ.

ՍՊԱՌՈՒՄ

Արտաքին յանձնարարութիւնք եւ առաքում վեցամսեայ 1892ին հոկտեմբեր ամսոյն սկիզբէն մինչեւ 1193ի ապրիլի սկիզբը. 12,314 սնտուկ եւ 219 տակառ հաւաստեալ պաշտօնական գրութեամբ Պիւէայի Նաւային գործակալաց, այսինքն Բանելլէնիոնի, Խըտիվիէի, Լօյտի, Ֆրէսինէի, Մէսաժըրիի, Իտալական Ֆլօրիօյի շոգենաւային ընկերութեանց.

ԱՌԱՔՄՈՒՆՔ

Ցեգիպտոս, Կար իր ծովուն եզերք (Սուաքիմ, Մասուա եւ այլուր), Փորթ-Սայիտ, Ատէն՝ Արաբիոյ, Պէյրութ, Լաթաքիա, Իսքէնտէրուն, Կիպրոս, Սուսամ, Սագըզ, Իզմիր, Կրէտէ, Միտիլլի, Տարտանէլ, Այնօրօս, Սէլանիք, Փորթ-օ-լազօ, Գավալա, Տէտէ-Աղաճ, Կ. Պոլիս, Օրտու, Սինօպ, Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռուսաստան, Իպրայիլ, Կալաց, Սուլինա, Քէօսթէնճէ, Մէտուն, Ալպանիա, Թիրիէստ (Գերմանիոյ համար) այսինքն.

Փանելլէնիոնի շոգենաւերով	սնտուկ	4,042	տակառ	94
Խըտիվիէի	»	5,704	»	65
Ռուսական	»	1,729	»	47
Լօյտի	»	436	»	6
Ֆլօրիօի	»	185	»	7
Ֆրէսինէի	»	174	»	
Մէսաժըրի	»	44		
Գօնեաք ընդ ամենը	սնտուկ	12,314	տակառ	219

Առագաստաւոր նաւերով, այլ եւ այլ միջոցներով, որպէս նաեւ տէրութեան զանազան գաւառաց առաքումներն եւ տեղական սպառումը չեն պարունակուիր վերի քանակութեանց մէջ։

Գօնեաքի տարեկան ընդհանուր սպառումն օտար երկիրներու մէջ 1,000.000 ֆրանքի արժողութիւն. ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՕՆԵԱՔ 600,000, ՇԻՇԻ ՀԱՄԱՐ ՅԱՐՄԱՐ ՏԱԿԱՌԱՑ ՄԷՋ։ Երաշխաւորութիւն զուտ խաղողէ հարազատութեան 100,000 Ֆրանք. Նոյն գործարանին մէջ կը պատրաստուին նաև անուշ ըմպելեաց բոլոր տեսակները խաղողի հարազատ ոգիէ։ Յոյժ ընտիր տեսակներ եւ եւրոպականներու հետ մրցելու կարող։ Նոյնպէս տակառներով ընտիր Ռոմեր եւս կը վաճառուին։ 773

ԳՈՐԾԱՐԱՆ «ԱՄՊԵԼՕՍ, (ԱՑՓԻ). Ի ՊԻՌԷԱՑ «ԱՊՈԼԼՈՆԻ» ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ԿԻՑ.

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ամենազօր կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, Կանայք, տկարակազմ Տղայները և ամեն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Միսանց և Ջըղային ու Ոսկրային գրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱ ՏԸ ՇՕ

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միացութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թուլասրտութեան, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, փորլուծութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւն. ի մի բան, թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժասպառութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչար կ'երթան են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Վիքթօր Հիւկօ փողոց, 14—ԼԻՈՆ 438

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ԲԱՍԵԿԱ Ղալաթիա, Թոփհանէ, թիւ 86. Քաղաքիս մէջ կը վաճառուի ամեն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

1 ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշուելու լինտրի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակէէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 698

ԴԵՂ ԶԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻ

Տօքթօր Ալէքի ջերմային հիւանդութեան այ դեղը որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսականներէ, է գաղտնազօր և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յաճախ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմային վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ազդեցութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը [illegible]։ Այս ֆիզիքական խանգարումներ յաճախ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն յարգն և յաճախ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց առանձինները տրուած է. ջերմ և տաքութ, Թագաւոր ջերմ պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ, ճահճային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր անձրեւները ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախառն վայրերէ [illegible] նիւթերէ, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիքներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այլ ջերմի ու տենդի դեղը կը ըլլէ այլ [illegible] նիւթոց [illegible] ազդեցութիւնը [illegible] կը գտնէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ [illegible] և օգտակար [illegible] միայն թէ տրուած հրահանգը համեմատ գործածուի. կը ծախուի [illegible] եղբայրց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 614

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրբուլ և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնաչ	Անուանք	Թօնաչ
Քանոբուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆերոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեբթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրս	3000
Թիպս	3250	Լօթիւս	800
Մաքեալա	3250	Օլինտա	800
Մարեօթիս	3250	Սեթի	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
292 31 Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որք ամէն երկու անգամ կը բանին Լիվէրբուլ և Արեւելից մէջ

Անուանք	Թօնաչ	Անուանք	Թօն.
Ումպրիա	7718	Գաթալոնիա	4845
Էթրուրիա	7718	Պօթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Աթլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէփփօ	2143	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մարօքքօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Ալիքսանտրոս խան Թիւ 401
17 Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հաստատուած է Փարիզ եր Լէփըլըթիէի, Պանք փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիօն»-ի	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 690

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան
Ոսկեայ շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ։

Քսան տարուան յաջողութիւն յԻտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտոս.—Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մէլպուրնի և Պրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիեննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիտերն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական դարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիտերներէն և ամէններէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, սելցի ջրոյ և խահուէի հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՓՈՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻԱ. 2218

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Հուլ—Անվերս, Կ. Պոլիս և Օտեսայի մէջ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ

Անուանք	Թօնաչ	Անուանք	Թօնաչ	Անուանք	Թօն.
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Պալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիբէօ	5500	Բանթեր	1700
Ապոլլօ	5500	Կիգանօ	2200	Պլուտօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիոստօ	2000	Կրոտոնօ	2200	Փալբօ	2800
Պասսանօ	3000	Հիրօ	2000	Ռիալթօ	4400
Պորոտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Ռինալտօ	3200
Պրաւօ	2000	Հինտու	7000	Ռոլլօ	3000
Պըֆֆալօ	3800	Հումպեր	1200	Ռոմէօ	3500
[illegible]	2600	Ճազօ	5000	Ռօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ժէնօ	2300	Սալերնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանտիաքօ	5200
Գարլօ	2000	Քօլբինօ	4200	Սափֆօ	2000
Գոմօ	2700	Քովնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սորրենտօ	430[illegible]
Կիլօ	3300	Լէփանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	30[illegible]
Գոլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	18[illegible]
Տիտօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	28[illegible]
Տօմինօ	2500	Մարնէօ	4300	Թորբէտօ	90[illegible]
Տուրօ	4800	Մարսէլլօ	6500	Ուրպինօ	500[illegible]
Տրագօ	2100	Միլօ	2000	Վոլթուրնօ	500[illegible]
Տինամօ	2600	Մուրիլլօ	3100	Ուէսօ	3600
Էլտորատօ	3000	Նէրօ	2000	Զեպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Զիֆֆարինօ	20[illegible]
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Զէմպօ	20[illegible]
Գալլօ	800	Օբօրտօ	4500	Զէնօ	14[illegible]
Իտօ	700	Օսսօ	2000	Մոսքիթօ	12[illegible]
Էճիփշըն Մոնարք					8000
Բերժըն Մոնարք					800[illegible]
Լէջէէն Մոնարք					8100

Վօլինօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն առ [illegible] կ'սպասուի յառաջիկայ երկուշաբթի ամսոյս 11ին։

Բալմիրա շոգենաւը, նաւապետ Լօյտ, Լիվրբուլէն ճամբայ կ'ելլէ դէպի ամսոյս 18։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՑ ԵՒ ՈՒԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմ խան, Ղալաթիա
709

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՈՎԱ

Արեւ. ճեպն. Թ. 2 Բշ. Եշ. Ա.	Կուխ. ճեպ. Թ. 4 Ամ. օր ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 62 Ամ. օր ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 132 Բշ. Եշ. ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 124 բաց ի կիր. ԱԲԳ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 123 բաց ի բշ. ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 131 Դշ. Շբ. ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 61 Ամ. օր ԱԲԳ	Կուխ. ճեպ. Թ. 7 Ամ. օր ԱԲԳ	Արեւ. ճեպն. Թ. 5 Դշ. Շբ. Ա.
ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
7 20	8 15	6 30			Մկ. Կ. ՊՈԼԻՍ ...... ժմ.			8 32	8 22	4 00
		6 41			Գումգափու			8 23		
		6 53			Եէտի—գուլէ			8 07		
		7 12			Մագրիգիւղ			7 44		
		7 26			Այաստեֆանոս			7 22		
		7 45			Քիւչիւք—Չէքմէճէ			7 07		
		8 29			Սպարթագուլէ			6 22		
	9 33	9 05			Հատըմքէօյ			5 56	6 58	
		9 41			Չաթալճա			4 53	6 17	1 50
9 58	10 51	10 25			Գապաքճէ			4 20		
		11 27			Սինէքլի			3 29		
	12 12	12 09			ժմ. Չէրքէզքէօյ մեկնում			2 37	4 38	12 09
	12 14	12 40			մկ. ժամանում			2 12	4 33	12 04
12 04	12 56	1 41			Չորլու			1 26	3 56	
		2 33			Մուրաթլը—Քէօրքէլի			12 26		
		3 05			Սէյիտլէր—Չիֆթլիք			11 53		
	2 25	3 44			Լիւլէ—Պուրկազ			11 16	2 26	
2 05	2 55	4 30			Պապա—Էսքի			10 39	2 00	9 33
		5 13			Գայալը—քէօյ			9 40		
	3 58	6 03			Ուզուն—Քէօփրիւ			8 56		
	4 16	6 47			Կուլէլի—Պուրկազ			7 46	12 50	
		7 12			Ուրլի			7 14	12 51	8 09
4 21	5 09	7 59			ժմ. ԱԴՐ. ՊՈԼԻՍ ...... մկ.			6 25	11 37	7 14
4 29	5 19		3 15		մկ. ժմ.		1 25		11 22	7 09
			4 07		Գատըքէօյ		12 32			
5 23	6 12		4 57		ժմ. Մուստաֆա բաշա մկ.		11 39		10 27	6 12
5 31	6 32		5 17		մկ. ժմ.		11 19		10 02	6 07
6 14	7 13		6 35		ժմ. Հարմանլը մկ.		9 54		9 19	5 23
6 20	7 38		6 55		մկ. ժմ.		8 48		8 59	5 18
	8 01		7 38		ժմ. Թըրնովա-Սէմէնլի մկ.		8 01		8 35	4 53
	8 11			10 50	մկ. ժմ.	12 50			8 25	4 48
	8 47			11 50	Գայաճըք—Հասքէօյ	12 06			7 52	
	9 34			1 07	Եէնի—Մահալլէ	10 50			7 05	
8 38	9 59			1 49	Բաբազըլ	9 58			6 39	3 06
	10 25			2 24	Գաթօնից—Սթանիմաք	9 04			6 14	
9 23	10 44			2 49	ժմ. Ֆիլիպէ մկ.	8 25			5 54	2 17
9 33	11 04			3 20	մկ. ժմ.	7 51			5 34	2 12
	11 58			4 41	Թաթար Բազարճըք մկ.	6 45			4 48	
	12 22			5 12	ժմ. Սարամպէյ մկ.	6 00			4 17	
	12 23				մկ. ժմ.				4 16	
1 10	12 44				ժմ. Պէլովա մկ.				4 01	
3 20	4 29				Սոֆիա				12 34	12 44
2 10	9 50				Նիշ				5 51	15
8 45	4 48				Պէլկրատ				10 55	920
1 40	1 20				Պուտաբեշթ				[illegible]0	57
6 16	7 20				Վիեննա մկ.				30	3

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

1. Ստորագծեալ վայրկեանները կը ցուցնեն իրիկուան ժամը 6էն և առաւօտեան ժամը 5.59ի միջեւ եղած գիշերուան ժամանակը։

2.—Կ. Պոլսոյ արուարձանաց ժամանակացոյցը մասնաւոր ցուցակ մըն է եղած։

3.—Ձախակողմի սիւնակաց մէջ կառախմբոց մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն վար, և աջակողմի սիւնակաց մէջ վարէն վեր։

4.—Թիւ 321 «խառն կառախումբը» ի Թըրնովա—Սէմէնլի կը հաղորդակցի 7 Թիւ «պայմանագրական կառախմբին» հետ։

5.—Թիւ 322 «խառն կառախումբը» ի Թըրնովա—Սէմէնլի կը հաղորդակցի Թիւ 4 «պայմանագրական կառախմբին» և Թիւ 131 «խառն կառախմբին» հետ։

6.—Թիւ 621 խառն կառախումբը Ուսքիւպի մէջ կը հաղորդակցի՝ Ջիպէֆչէ գացող Թիւ 522 եւ Սէլանիկ գացող Թիւ 513 խառն կառախմբոց հետ։

7.—Մահճաբարձ վակոն մը աւելցուած է Թիւ 7 և 4 պայմանագրական կառախմբոց, արեւելեան ճեպընթացին չբանած օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ 4 կառախմբին) Կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը

Պելովայէն մեկնող Թիւ 7 կառախմբին) Կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զայն ի կիր առնուլ յաւելուածական սակ մը վճարելով։

Ա. կարգ	Բ. կարգ	
Ֆր. 10.—	Ֆր. 7.—	Կ. Պոլսէն Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
„ 12.—	„ 9.—	Կ. Պոլիս Ֆիլիպէ Պելովայի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան Եւրոպայի ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ տեղական ժամուն վրայ։

9.—Միջին Եւրոպայի ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան ետք է Սէլանիկի ժամուն վրայ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒՊ—ԶԻՊԷՖՉԷ

Կանոն. խառն Թ. 512 ամեն օր	Կանոն. խառն Թիւ 522 ամեն օր	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կանոն. խառն Թիւ 523 ամեն օր	Կանոն. խառն Թիւ [illegible] ամեն օր
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
5 10		Սէլանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.		10 [illegible]
5 44		Թօփսին .... մկն		9 [illegible]
6 21		Ամաթօվօ		9 [illegible]
6 43		Քարասուլու		8 41
6 53		Կիւմէնճէ		8 31
7 31		Կէօրկէլի		7 53
8 05		Միրովչէ		7 15
8 15		Սթրումնիցա		7 06
8 47		Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.		6 52
8 57		մկ.		6 17
9 42		Քրիվօլագ		5 43
10 21		[illegible]—Կրատսքօ		5 00
11 08		Քէօփրիւլիւ ժմ.		4 10
11 18		մկ.		4 00
12 06		Զէլէնիկօ		3 17
12 42		Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժմ.		2 41
	1 06	մկ.	2 20	
	1 47	Աճալար	1 44	
	2 42	Գումանօվա	1 07	
	3 15	Թապանօվչէ	12 29	
	3 43	Պրէշօվա	12 04	
	3 56	Պուգառովչէ	11 46	
	4 21	Պույինէվչէ	11 16	
	4 34	Զիպէֆչէ	11 00	
	9 35	Նիշ	5 51	
	4 48	Պէլկրատ	10 58	
	1 20	Պուտաբեշթ	2 40	
	2	Վիեննա մկ.	8 50	

ԳԻԾ ԻՒՍՔԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կանոն. խառն Թիւ 622 Բշ. Դշ. ուր. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կանոն. խառն Թիւ 621 Գշ. Եշ. շբթ. ժ. վ.
7 15	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ	12 29
8 22	Էլէշան .... մկ.	11 36
9 17	Քաչանիք	10 59
10 27	Ֆէրիզօվիչ	10 12
11 20	Լիփլեան	9 11
12 12	Բրիշթինա	8 16
12 58	Վուշիթրն	7 22
1 15	Միթրովիցա մկ.	7 00

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼԻ

Կուխ. խառն Թ. 321 Բշ. Եշ. ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 323 կիր. ԱԲԳ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 322 Դշ. Շբ. ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 324 Բշ. ԱԲԳ
9 15	1 40	մկ. Թըրնովա-Սէմէնլի ժմ.	7 20	9 44
9 58	2 25	Գարաբունար	6 46	9 15
11 05	3 32	Ռատնէ—Մահլէսի	5 45	8 14
12 15	4 43	Եէնի—Զաղրա	4 42	7 09
1 11	5 41	Սլիվնօ—Քրմանլը	3 41	6 18
2 00	6 30	Եամպօլու ժմ.	2 40	5 10
6 58		ժմ. Պուրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կուխ. խառն Թ. 221 Բշ. Դշ. և ուր. ԱԲԳ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 222 Գշ. Եշ. և շբ. ԱԲԳ
7 51	մկ. Ա. Պոլիս .... ժմ.	6 53
8 47	Ուրլի	5 58
9 33	Կուլէլի — Պուրկազ	5 30
10 10	Տիմէթօքա	4 38
11 22	Սուֆլի	3 31
12 20	Փիթիքլի	2 31
1 21	Ֆէրէճէ	1 29
2 22	ժմ. Տէտէ—Աղաճ .... մկ.	12 20